

# Promemoria

Finansdepartementet  
Finansmarknadsavdelningen

Kompletterande bestämmelser till EU:s  
förordning om faktablad för paketerade och  
försäkringsbaserade investeringsprodukter för  
icke-professionella investerare (Priip-produkter)

---

Fi2016/02279/FPM

Juni 2016

# Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll .....	4
2	Lagförslag .....	5
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter .....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) .....	9
3	Ärendet .....	10
4	Bakgrund och utgångspunkter .....	10
4.1	EU-förordningens innehåll .....	10
4.1.1	Syfte, tillämpningsområde och definitioner .....	10
4.1.2	Faktablad .....	11
4.1.3	Marknadsövervakning och befogenhet att ingripa .....	12
4.1.4	Klagomål och rättslig prövning .....	12
4.1.5	Tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner .....	12
4.2	Det fortsatta arbetet inom EU .....	13
5	Överväganden .....	14
5.1	En ny lag .....	14
5.2	Behörig myndighet .....	15
5.3	Finansinspektionens tillsynsbefogenheter .....	16
5.4	Administrativa sanktioner .....	18
5.4.1	Införandet av administrativa sanktioner .....	18
5.4.2	Offentlig varning .....	19
5.4.3	Sanktionsavgift .....	20
5.4.4	Offentliggörande och underrättelse om administrativa sanktioner .....	22
5.4.5	Meddelande om administrativa sanktioner .....	24
5.5	Skadeståndsansvar .....	25
5.6	Klagomålshantering och rättslig prövning .....	28
5.7	Särskilda befogenheter avseende försäkringsbaserade investeringsprodukter och viss verksamhet vid försäkrings- eller återförsäkringsföretag .....	29
5.8	Samarbete och informationsutbyte med andra behöriga myndigheter .....	30
5.9	Rapportering om missförhållanden ("whistleblowing") .....	31
5.10	Avgifter till Finansinspektionen .....	33
5.11	Överklagande .....	33
6	Sekretesskydd för vissa uppgifter .....	34
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser .....	37
8	Förslagets konsekvenser .....	38
8.1	Inledning .....	38
8.2	Förslagets syfte och alternativa lösningar .....	39

8.3	Kostnader och andra konsekvenser .....	39
9	Författningskommentar .....	40
9.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.....	40
9.2	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) .....	44
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) .....	45

# 1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Europaparlamentet och rådet antog den 26 november 2014 förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter). Den 31 december 2016 ska EU-förordningen börja tillämpas. Fondföretag är dock undantagna från skyldigheterna i EU-förordningen till och med den 31 december 2019. Enligt förordningen ska medlemsstaterna senast den 31 december 2016 underrätta EU-kommissionen om vilka administrativa sanktioner som har införts för överträdelse av vissa bestämmelser i förordningen, bl.a. bestämmelserna om innehållet i och tillhandahållandet av faktablad.

EU-förordningen syftar till att öka insynen och öppenheten avseende paketerade investeringsprodukter som erbjuds icke-professionella investerare och där det belopp som ska återbetalas till investerare kan fluktuera på grund av exponering mot referensvärden eller resultatet av en eller flera tillgångar som inte köps direkt av den icke-professionella investeraren. Ökad insyn och öppenhet avseende sådana produkter ska förbättra skyddet för investerare och återupprätta icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaden. Detta ska uppnås genom att utvecklare av Priip-produkter ska upprätta faktablad om sina produkter som ska tillhandahållas icke-professionella investerare. EU-förordningen innehåller därutöver bl.a. regler om sanktioner som medlemsstaterna ska införa för överträdelse av förordningens bestämmelser och befogenheter för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pension Authority, Eiopa) eller den behöriga myndigheten att, under vissa förutsättningar, begränsa eller förbjuda marknadsföring och försäljning av vissa försäkringsbaserade produkter och försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa särskilda egenskaper.

I promemorian föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen som syftar till att införa de kompletterande bestämmelser i svensk rätt som krävs med anledning av förordningen. I lagförslaget anges att Finansinspektionen är behörig myndighet i Sverige enligt EU-förordningen. I den nya lagen finns dessutom bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter och möjligheter att ingripa vid överträdelse av förordningen samt om skadeståndsskyldighet för Priip-produktutvecklare. Vidare föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för att sekretesskyddad uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden i en anmälan eller utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som en statlig myndighet utövar tillsyn över enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men.

Den nya lagen och ändringen i offentlighets- och sekretesslagen föreslås träda i kraft den 1 februari 2017. För fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen ska lagen i stället träda i kraft den 1 januari 2020.

## 2 Lagförslag

### 2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

Härigenom föreskrivs följande.

#### **Inledande bestämmelse**

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter).

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.

#### **Behörig myndighet**

2 § Finansinspektionen är behörig myndighet enligt EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.

#### **Tillsyn**

3 § För tillsynen över att EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter följs, får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

4 § Finansinspektionen får förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande.

5 § Ett föreläggande enligt denna lag får förenas med vite.

#### **Ingripanden**

*Ingripande mot juridiska och fysiska personer*

6 § Finansinspektionen ska ingripa mot Priip-produktutvecklare som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter genom att

1. inte upprätta och offentliggöra ett faktablad för produkten (artikel 5.1),

2. inte se till att faktabladet uppfyller kraven på form och innehåll (artikel 6),

3. inte iaktta kraven på faktabladets språkliga utformning och översättning (artikel 7),

4. inte iaktta kraven på faktabladets utformning (artikel 8.1–8.3),

5. utforma marknadsföringsmaterial om en Priip-produkt i strid med informationen i faktabladet eller utan att beakta kraven på innehållet i marknadsföringsmaterialet (artikel 9), eller

6. inte uppdatera faktabladet om en översyn visar att så krävs (artikel 10.1).

**7 §** Finansinspektionen ska ingripa mot den som ger råd om eller säljer en Priip-produkt, om personen åsidosätter sina skyldigheter enligt EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter genom att

1. utforma marknadsföringsmaterial om en Priip-produkt i strid med informationen i faktabladet eller utan att beakta kraven på innehållet i marknadsföringsmaterialet (artikel 9),

2. inte förse icke-professionella investerare med faktabladet i god tid innan investeraren är bunden till något avtal eller erbjudande gällande produkten (artikel 13.1),

3. förse en icke-professionell investerare med faktabladet efter det att transaktionen har genomförts utan att vissa villkor är uppfyllda (artikel 13.3),

4. inte iaktta skyldigheten att tillhandahålla ett faktablad på det som föreskrivs vid på varandra följande transaktioner avseende samma Priip-produkt (artikel 13.4), eller

5. inte tillhandahålla ett faktablad på det sätt som föreskrivs (artikel 14).

**8 §** Finansinspektionen ska ingripa mot Priip-produktutvecklare och den som ger råd om eller säljer en Priip-produkt och som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter genom att inte inrätta lämpliga förfaranden och arrangemang för framförande av klagomål, besvarande av klagomål och tillgång till rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister (artikel 19).

#### *Sanktionsavgift*

**9 §** Ingripande enligt 6–8 §§ sker genom beslut om sanktionsavgift. Avgiften tillfaller staten.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om den fysiska eller juridiska personen gör rättelse eller om något annat organ har vidtagit åtgärder mot den personen som bedöms tillräckliga.

**10 §** Sanktionsavgiften för en juridisk person som är föremål för ett ingripande enligt 6, 7 eller 8 § ska fastställas till högst

1. ett belopp som per den 30 december 2014 i svenska kronor motsvarade ett belopp om fem miljoner euro,

2. tre procent av företagets eller, i förekommande fall, koncernens omsättning närmast föregående räkenskapsår,

3. två gånger den vinst som företaget erhållit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

4. två gånger de kostnader som företaget undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

För värdepappersinstitut får avgiften inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven i 6 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 8 kap. 3 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

För ett försäkringsföretag får avgiften inte vara så stor att företaget därefter inte uppfyller kraven i 4 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

**11 §** Sanktionsavgiften för en fysisk person som är föremål för ett ingripande enligt 6, 7 eller 8 § ska fastställas till högst

1. ett belopp som per den 30 december 2014 i svenska kronor motsvarade sjuhundratusen euro,

2. två gånger den vinst som den fysiska personen erhållit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. två gånger de kostnader som den fysiska personen undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

**12 §** De omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek ska fastställas anges i artikel 25 i EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.

Därutöver ska överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, de skador som uppstått, företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som företaget eller den fysiska personen erhållit till följd av regelöverträdelsen eller de kostnader som har undvikits, beaktas.

### **Verkställighet av beslut om sanktionsavgift**

**13 §** En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att beslutet om den har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

**14 §** Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utskönningsbalkens bestämmelser, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 13 §.

**15 §** Om sanktionsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 13 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

**16 §** En sanktionsavgift som har beslutat faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

### **Tystnadsplikt**

**17 §** Den som är eller har varit knuten till en Priip-produktutvecklare eller någon som ger råd om eller säljer Priip-produkter som anställd eller uppdragstagare, får inte obehörigen röja uppgifter i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt denna lag, om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

### **Skadestånd**

**18 §** Priip-produktutvecklare ska ersätta ren förmögenhetsskada som produktutvecklaren uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar en icke-professionell investerare genom att ett faktablad innehåller uppgifter som

1. är felaktiga,
2. är vilseledande,
3. står i strid med avtalshandlingarna, eller
4. inte uppfyller kraven i artikel 8 i EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.

**19 §** Den som vill göra anspråk på skadestånd enligt 18 § ska underrätta Priip-produktutvecklaren om detta inom skälig tid efter det att han eller hon märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

Om underrättelse inte görs inom skälig tid, faller rätten till skadestånd enligt denna lag bort. Detsamma gäller om talan inte väcks inom tio år från investeringstillfället.

### **Avgifter till Finansinspektionen**

**20 §** Priip-produktutvecklare och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter ska betala en årlig avgift för Finansinspektionens övervakning enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

### **Överklagande**

**21 §** Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

---

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2017, med undantag för fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter för vilka lagen i stället träder i kraft den 1 januari 2020.



## 2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Häri genom föreskrivs att 30 kap. 4 b § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### **30 kap.** 4 b §<sup>1</sup>

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet för uppgift i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse i lag eller annan författning som gäller för värdepapperscentralers och utsedda kreditinstituts verksamhet, om uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men.

*Motsvarande sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen (2016:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga om överträdelse av bestämmelse som myndigheten utövar tillsyn över enligt den lagen, om uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet.*

Sekretessen enligt andra stycket gäller inte beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden.

Sekretessen enligt andra och tredje styckena gäller inte beslut om sanktioner eller sanktionsförelägganden.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

---

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2017.

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2016:62.

## 3 Ärendet

Den 29 december 2014 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), i det följande benämnd EU-förordningen, i kraft. Förordningen ska börja tillämpas den 31 december 2016. Fondföretag är dock undantagna från skyldigheterna i förordningen till och med den 31 december 2019. Medlemstaterna ska senast den 31 december 2016 underrätta kommissionen och den gemensamma kommittén om de sanktioner som gäller vid överträdelse av förordningen (artikel 22.1). EU-förordningen finns som *bilaga 1*.

En faktapromemoria om förordningen överlämnades till riksdagen i augusti 2012 (2011/12:FPM178).

En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Det innebär att en sådan rättsakt varken ska eller får genomföras i eller omvandlas till nationell rätt. Några särskilda åtgärder för att införliva EU-förordningens materiella bestämmelser får Sverige därför inte vidta. Förordningen förutsätter dock att vissa nationella bestämmelser införs, t.ex. ska en behörig myndighet utses. Vidare kräver EU-förordningen att medlemsstaterna ser till att den behöriga myndigheten har befogenhet att vidta vissa åtgärder, t.ex. att meddela administrativa sanktioner vid vissa överträdelse av förordningen. I denna promemoria behandlas vilka svenska lagstiftningsåtgärder som bör vidtas för att EU-förordningen ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt. I promemorian föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) och en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

## 4 Bakgrund och utgångspunkter

### 4.1 EU-förordningens innehåll

#### 4.1.1 Syfte, tillämpningsområde och definitioner

EU-förordningen syftar till att öka insynen och öppenheten avseende paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter som erbjuds icke-professionella investerare (Priip-produkter). Enligt förordningen ska därför utvecklare av Priip-produkter upprätta faktablad om sina produkter (artikel 5.1) och personer som ger råd om eller säljer sådana produkter ska se till att faktabladet tillhandahålls icke-professionella investerare innan investeraren har ingått något avtal om produkten (artikel 13.1). Syftet är att investerarna ska förstå Priip-produkters viktigaste egenskaper och risker, jämföra olika Priip-produkter med varandra och fatta välgrundade investeringsbeslut. Därigenom ska skyddet för investerare förbättras och icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaden återupprättas.

Med Priip-produkt avses en produkt som utgörs av antingen en Prip-produkt eller en försäkringsbaserad investeringsprodukt, eller en sammansättning av sådana produkter (artikel 4.3). Med Prip-produkt avses en investering, där, oberoende av dess rättsliga form, det belopp som ska betalas tillbaka till den icke-professionella investeraren är föremål för fluktuation på grund av exponering mot referensvärden eller avkastningen på en eller flera tillgångar som inte köps direkt av den icke-professionella investeraren (artikel 4.1). Med försäkringsbaserad investeringsprodukt avses en försäkringsprodukt med en löptid eller ett återköpsvärde vars löptid eller återköpsvärde helt eller delvis är direkt eller indirekt exponerat mot marknadsfluktuationer (artikel 4.2). Tillgångar som innehas direkt av en icke-professionell investerare, t.ex. aktier eller statsobligationer, är inte Priip-produkter och omfattas därför inte av EU-förordningens tillämpningsområde (skäl 7). Investeringsfonder som säljs till institutionella investerare utgör inte heller Priip-produkter och ska därmed inte omfattas av EU-förordningens tillämpningsområde. Även privata pensionsprodukter och tjänstepensionsprodukter som har till främsta syfte att ge investeraren en inkomst efter pensionering är undantagna från EU-förordningens tillämpningsområde.

EU-förordningen ska tillämpas på Priip-produktutvecklare och personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter (artikel 2.1).

#### **4.1.2 Faktablad**

Innan en Priip-produkt görs tillgänglig för icke-professionella investerare ska utvecklaren upprätta ett faktablad för den produkten i enlighet med kraven i EU-förordningen och offentliggöra faktabladet på sin webbplats (artikel 5.1).

Av EU-förordningen följer bl.a. att faktabladet ska utgöra informationsunderlag före ingående av avtal och att det ska vara tydligt och lättläst samt att det inte får vara vilseledande (artikel 6). Det ska vara avfattat på högst tre A4-sidor och klart åtskilt från marknadsföringsmaterialet för produkten.

En person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt ska förse en icke-professionell investerare med faktabladet i god tid innan investeraren är bunden av något erbjudande eller avtal avseende produkten (artikel 13). Om vissa förutsättningar är uppfyllda kan dock faktabladet tillhandahållas investeraren först efter det att ett avtal har ingåtts. Faktabladet ska tillhandahållas icke-professionella investerare utan kostnad (artikel 14.1).

Om faktabladet inte uppfyller kraven i EU-förordningen, är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenligt med rättsligt bindande handlingar inför ingående av avtal och en icke-professionell investerare visar att en förlust uppkommit till följd av att denne förlitat sig på faktabladet vid köp av Priip-produkten, kan investeraren kräva skadestånd för förlusten i enlighet med nationell rätt (artikel 11.1 och 11.2). Rätten för en icke-professionell investerare att kräva skadestånd får inte begränsas genom avtalsvillkor (artikel 11.5).

### **4.1.3 Marknadsövervakning och befogenhet att ingripa**

Om ett antal förutsättningar är uppfyllda får Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pension Authority, Eiopa) tillfälligt förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution och försäljning av vissa försäkringsbaserade investeringsprodukter, försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa särskilda egenskaper eller en typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag (artikel 16.1). Förutsättningarna för att Eiopa ska kunna ingripa är bl.a. inriktade på om ett betydande problem avseende investerarskyddet eller ett hot mot finansmarknadernas funktion åtgärdas genom ingripandet och den behöriga myndigheten inte har vidtagit åtgärder för att åtgärda problemet (artikel 16.2). Eiopa ska ompröva ett sådant förbud eller en sådan begränsning med lämpliga mellanrum och åtminstone var tredje månad (artikel 16.6).

Även en behörig myndighet får förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution och försäljning av vissa försäkringsbaserade investeringsprodukter, försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa särskilda egenskaper eller en typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag (artikel 17.1). För att få vidta sådana åtgärder måste ett antal villkor vara uppfyllda (artikel 17.2). Även dessa villkor tar sikte på åtgärdande av allvarliga problem avseende investerarskyddet eller hot mot finansmarknadens funktion. En åtgärd som Eiopa vidtar ska ha företräde framför tidigare åtgärder som vidtagits av en behörig myndighet (artikel 16.7).

### **4.1.4 Klagomål och rättslig prövning**

Priip-produktutvecklaren och den person som ger råd om eller säljer Priip-produkter ska inrätta lämpliga förfaranden som säkerställer att icke-professionella investerare på ett effektivt sätt kan framföra klagomål på produkten och att investeraren får ett svar i god tid och på ett adekvat sätt om sådana klagomål har framförts (artikel 19.1). Vidare ska Priip-produktutvecklaren säkerställa att icke-professionella investerare har tillgång till effektiva förfaranden för rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister, särskilt om Priip-produktutvecklaren finns i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

### **4.1.5 Tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner**

De behöriga myndigheterna ska ha alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt EU-förordningen (artikel 20.1).

Medlemsstaterna ska införa bestämmelser om administrativa sanktioner för överträdelser av artiklarna 5.1, 6, 7, 8.1–8.3, 9, 10.1, 13.1, 13.3, 13.4, 14 och 19 i EU-förordningen (artikel 24). De behöriga myndigheterna ska ha befogenhet att besluta om tillfälligt eller bestående marknadsföringsförbud av en Priip-produkt, en offentlig varning där

personen som är ansvarig för överträdelsen och typen av överträdelse anges, förbud mot tillhandahållande av faktablad och sanktionsavgifter för fysiska och juridiska personer (artikel 24.2). Vid beslut om administrativa sanktioner ska den behöriga myndigheten beakta alla relevanta omständigheter, i förekommande fall bl.a. överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet (artikel 25). Medlemsstaterna får föreskriva ytterligare sanktioner eller åtgärder och högre sanktionsavgifter än vad som föreskrivs i EU-förordningen (artikel 24.3).

## 4.2 Det fortsatta arbetet inom EU

Kommissionen ska senast den 31 december 2018 göra en allmän översyn av EU-förordningen (artikel 33.1). Som en del av översynen ska kommissionen bl.a. bedöma om övergångsbestämmelserna avseende fondföretag ska förlängas och om en utvidgning av EU-förordningens tillämpningsområde till att omfatta andra finansiella produkter bör göras. Senast den 31 december 2018 ska kommissionen också bedöma huruvida en ny lagstiftningsakt som garanterar lämpliga produktinformationskrav för vissa pensionsprodukter bör föreslås eller huruvida sådana produkter bör omfattas av Priip-förordningen (artikel 33.2). Baserat på den allmänna översynen och bedömningen avseende pensionsprodukterna ska kommissionen efter samråd med gemensamma kommittén lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet som vid behov ska vara åtföljd av lagstiftningsförslag (artikel 33.3).

Senast den 31 december 2018 ska kommissionen genomföra en marknadsundersökning för att fastställa om det finns online-verktyg som icke-professionella investerare kan använda för att beräkna de totala kostnaderna och avgifterna för Priip-produkter samt om dessa verktyg är avgiftsfria (artikel 33.4). Baserat på utfallet av marknadsundersökningen ska kommissionen bedöma om de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén bör utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som anger de tekniska specifikationerna som ska tillämpas på sådana verktyg på unionsnivå.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter (artiklarna 8.4, 16.8 och 17.7). Befogenheten att anta delegerade akter gäller under tre år från och med den 30 december 2014 (artikel 30.1). Kommissionen har vid denna promemorias upprättande inte antagit några delegerade akter i enlighet med bemyndigandet.

Kommissionen ges även befogenhet att anta s.k. tekniska standarder efter förslag från de europiska tillsynsmyndigheterna (artiklarna 8.5, 10.2 eller 13.5). De europeiska tillsynsmyndigheterna har överlämnat förslag till tekniska standarder till kommissionen för godkännande.

## 5 Överväganden

### 5.1 En ny lag

**Promemorians förslag:** En ny lag med kompletterande bestämmelser som är nödvändiga till följd av EU-förordningen införs.

**Skälen för promemorians förslag:** I EU-förordningen (artikel 22) anges att medlemsstaterna – utan att det påverkar deras rätt att föreskriva och utdöma straffrättsliga påföljder – ska fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa sanktioner och åtgärder för överträdelse av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de tillämpas. Dessa sanktioner och åtgärder ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Vidare kan medlemsstaterna välja att inte fastställa bestämmelser om administrativa sanktioner för överträdelse som är föremål för straffrättsliga påföljder enligt nationell rätt.

EU-förordningen ska tillämpas i förhållande till såväl utvecklare av Priip-produkter som personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter, (artikel 2.1). En mer detaljerad redogörelse för vad som avses med en Priip-produkt finns i avsnitt 4.1.1.

Priip-produkter utvecklas av ett flertal olika aktörer på finansmarknaden, t.ex. försäkringsföretag, värdepappersbolag, fondbolag och kreditinstitut (se skäl 12). Även exempelvis försäkringsförmedlare kan dock vara utvecklare av sådana produkter. Dessa företag omfattas enligt gällande svensk rätt av rörelsereglering som innehåller bestämmelser om tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner vid överträdelse av relevanta regelverk. Bestämmelser om tillsynsbefogenheter respektive administrativa sanktioner i förhållande till värdepappersinstitut finns i 23 och 25 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i 14 och 16 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043), för fondbolag i 10 och 12 kap. lagen (2000:46) om värdepappersfonder och för försäkringsförmedlare i 7 och 8 kap. lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

Det bör här framhållas att den krets av subjekt som ger råd om eller säljer Priip-produkter kan skilja sig något från den krets av subjekt som utvecklar sådana produkter. Gränsen mellan vad som utgör utveckling av Priip-produkter respektive försäljning av och rådgivning om sådana produkter är inte alltid tydlig och i vissa fall agerar samma subjekt både utvecklare, rådgivare och försäljare av en Priip-produkt.

Det kan vidare konstateras att nuvarande rörelsereglering, som innehåller bestämmelser om tillsynsbefogenheter och ingripandemöjligheter för Finansinspektionen, inte till alla delar motsvarar de krav på administrativa sanktioner i nationell rätt som EU-förordningen föreskriver. Det gäller t.ex. bestämmelserna om sanktionsavgift i försäkringsrörelselagen (2010:2043) och lagen om försäkringsförmedling (2005:405).

I sammanhanget bör även lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsument behandlas. Den lagen gäller vid finansiell rådgivning till en konsument avseende placering av konsumentens tillgångar i finansiella instrument eller livförsäkringar med sparmoment (1 §). Den

näringsrättsliga regleringen i lagen ska dock inte tillämpas på värdepappersinstitut och vissa fondbolag, AIF-förvaltare och försäkringsförmedlare (3 a §). Konsumentverket utövar tillsyn över att den lagen följs och verket får vid vite förlägga en näringsidkare att upphöra med finansiell rådgivning och om det är tillräckligt i stället meddela varning (8 § första stycket och 9 §). Det kan konstateras att lagen om finansiell rådgivning delvis har ett annat tillämpningsområde än EU-förordningen. Livförsäkringar med sparmoment kan visserligen utgöra Priip-produkter och omfattas i så fall av EU-förordningens tillämpningsområde, medan direktinvesteringar i finansiella instrument inte omfattas av EU-förordningen (jfr skäl 7). Konsumentverkets befogenheter att ingripa mot en näringsidkare som tillhandhåller finansiell rådgivning enligt lagen om finansiell rådgivning motsvarar inte heller de krav på ingripandemöjligheter som följer av EU-förordningen (jfr artikel 24).

Behovet av att de bestämmelser som ska komplettera EU-förordningen gäller för samtliga subjekt som utvecklar och ger råd om eller säljer Priip-produkter – i kombination med att befintlig lagstiftning inte i alla delar uppfyller kraven på administrativa sanktioner enligt EU-förordningen – talar för att en ny lag med bestämmelser om tillsynsbefogenheter och sanktioner vid överträdelse av EU-förordningen bör införas.

## 5.2 Behörig myndighet

**Promemorians förslag:** Finansinspektionen ska vara behörig myndighet enligt EU-förordningen.

**Skälen för promemorians förslag:** Enligt EU-förordningen bör medlemsstaterna utse myndigheter som ska vara behöriga att säkerställa en välorganiserad och effektiv tillsyn av efterlevnaden av kraven i förordningen (skäl 10). Med ”behöriga myndigheter” avses i förordningen de nationella myndigheter som medlemsstaterna har utsett till att utöva tillsyn över de krav som genom denna förordning ställs på Priip-produktutvecklare och personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter (artikel 4.8). Behöriga myndigheter ska utöva tillsyn över marknaden för försäkringsbaserade investeringsprodukter som marknadsförs, distribueras eller säljs i eller från deras medlemsstat (artikel 15.2).

I Sverige ansvarar Finansinspektionen för tillsynen över företagen på finansmarknaden. Det innebär att Finansinspektionen bl.a. ansvarar för tillståndsprövningen rörande finansiella företag och beslutar om sanktioner mot sådana företag vid överträdelse av lagar och andra författningar som reglerar företagets verksamhet. Inom Finansinspektionen finns kunnig personal med god insyn i finansmarknaden. Finansinspektionen har också ett internationellt kontaktnät med andra tillsynsmyndigheter.

Flertalet av de aktörer som omfattas av skyldigheterna i EU-förordningen, t.ex. värdepappersinstitut och försäkringsföretag, står redan i dag under Finansinspektionens tillsyn.

EU-förordningen syftar till att öka konsumentskyddet på finansmarknaden. Den målsättningen stämmer väl överens med målet för

Finansinspektionens verksamhet. Enligt myndighetens instruktion ska myndigheten bl.a. arbeta för att det finansiella systemet ger ett högt skydd för konsumenter (2 § förordningen [2009:93] med instruktion för Finansinspektionen).

Mot denna bakgrund bedöms Finansinspektionen vara den lämpligaste myndigheten att också utöva tillsyn enligt EU-förordningen.

### 5.3 Finansinspektionens tillsynsbefogenheter

**Promemorians förslag:** För tillsynen över att EU-förordningen följs får Finansinspektionen förelägga ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör. Föreläggandet får dock inte strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Finansinspektionen får också förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU-förordningen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma tillrätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande.

Ett föreläggande får förenas med vite.

**Promemorians bedömning:** Genom de föreslagna tillsynsbefogenheterna har Finansinspektionen möjlighet att förbjuda marknadsföringen av en Priip-produkt eller att ett faktablad för en sådan produkt tillhandahålls samt att förelägga en Priip-produktutvecklare att offentliggöra en ny version av faktabladet.

**Skälen för promemorians förslag och bedömning:** Enligt EU-förordningen ska behöriga myndigheter, i enlighet med nationell rätt, ha alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt förordningen (artikel 20.2). Enligt skäl 11 i EU-förordningen bör de behöriga myndigheterna, på begäran och även på förhand, tillhandahållas all information som krävs för att kontrollera innehållet i faktabladen, för att bedöma efterlevnaden av EU-förordningen och säkerställa skyddet av kunder och investerare på finansmarknaden. Enligt artikel 5.2 i EU-förordningen finns det även en möjlighet för medlemsstaterna att kräva att Priip-produktutvecklaren eller den person som säljer en Priip-produkt lämnar förhandsinformation om faktabladet till den behöriga myndigheten.

För att säkerställa att Finansinspektionen kan fullgöra sina skyldigheter enligt EU-förordningen och utöva tillsyn över efterlevnaden av densamma, bör den nya lagen innehålla en bestämmelse som ger Finansinspektionen betydande möjligheter att begära in uppgifter och handlingar.

Flertalet av de subjekt som omfattas av skyldigheterna i EU-förordningen omfattas enligt gällande rätt av bestämmelser om t.ex. upplysningsskyldighet gentemot Finansinspektionen (jfr t.ex. 15 kap. 3 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). Enligt vissa bestämmelser omfattas alla företag och personer av informationsplikt gentemot Finansinspektionen vid tillsynen över en viss reglering (jfr t.ex. 23 kap. 3 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden). Utgångs-



punkten för inspektionens befogenheter som föranleds av EU-förordningen bör därför vara att de ska ligga i linje med vad som redan gäller i jämförbar lagstiftning. Av samma skäl bör Finansinspektionen ha möjlighet att förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU-förordningen att inom viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande. Ett sådant föreläggande bör även kunna förenas med vite.

Enligt EU-förordningen ska den behöriga myndigheten enligt nationell rätt ha möjlighet att besluta om ett bestående eller tillfälligt marknadsföringsförbud av en Priip-produkt vid vissa överträdelse av EU-förordningen (artikel 24.2 a och b). Av skäl 24 i EU-förordningen framgår det att den behöriga myndigheten i den medlemsstat där en Priip-produkt marknadsförs bör vara ansvarig för tillsynen av marknadsföringen av den Priip-produkten. Den behöriga myndigheten ska därutöver ha befogenhet att besluta om ett förbud mot att tillhandahålla ett faktablad som inte uppfyller kraven i artiklarna 6–8 eller 10 i EU-förordningen och att en ny version av faktabladet ska offentliggöras (artikel 24.2 c i EU-förordningen). Nämnda krav på medlemsstaterna att införa en befogenhet för den behöriga myndigheten att ingripa enligt nationell rätt, bör inte förväxlas med den befogenhet för den behöriga myndigheten att ingripa som följer direkt av EU-förordningen (artikel 17). Den möjligheten behandlas i avsnitt 5.7. Genom den vida befogenheten för Finansinspektionen att förelägga den som åsidosatt sina skyldigheter enligt EU-förordningen att vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande, kan Finansinspektionen ingripa i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 24.2 a–c i EU-förordningen. Med en sådan utformning av Finansinspektionens befogenheter uppfylls även kravet i skäl 24 till EU-förordningen på att den behöriga myndigheten för en Priip-produkt bör vara ansvarig för tillsynen av marknadsföringen av Priip-produkten.

Som framgår ovan innehåller EU-förordningen en möjlighet för medlemsstaterna att kräva att Priip-produktvecklare eller den som säljer en Priip-produkt ska lämna förhandsinformation till den behöriga myndigheten om faktabladet. I denna promemoria görs bedömningen att det saknas skäl att införa ett sådant krav i svensk rätt.

Finansinspektionens tillsynsbefogenheter bör framgå direkt av den nya lagen. I likhet med vad som anges i flera andra lagar på finansmarknadsområdet, bl.a. 23 kap. 3 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden, bör det anges att ett föreläggande inte får strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Advokater som avkrävs uppgifter kan alltså underlåta att lämna sådana, om det skulle kunna medföra straffrättsligt ansvar för brott mot tystnadsplikt. Bestämmelsen, som har sin motsvarighet i ett antal lagar på bl.a. det finansiella området, är inte avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. den utesluter inte att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas (jfr prop. 2011/12:175 s. 19 f.).

Det bör också i detta sammanhang påpekas att skyldigheten att inställa sig till förhör inte innebär någon skyldighet att yttra sig vid förhöret, oavsett tystnadsplikt (prop. 2004/05:142 s. 117 f.).

## 5.4 Administrativa sanktioner

### 5.4.1 Införandet av administrativa sanktioner

**Promemorians förslag:** De överträdelser av EU-förordningen som Finansinspektionen ska ingripa mot ska framgå av den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. Finansinspektionen ska ingripa genom beslut om administrativa sanktioner. Finansinspektionen ska kunna beslut om administrativa sanktioner mot både fysiska och juridiska personer enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

**Promemorians bedömning:** Bestämmelser om straffansvar för överträdelser av EU-förordningen bör inte införas. Administrativa sanktioner som går utöver vad EU-förordningen föreskriver bör inte heller införas.

**Skälen för promemorians förslag och bedömning:** EU-förordningen ger medlemsstaterna möjlighet att införa straffrättsliga påföljder i stället för administrativa sanktioner vid överträdelser av förordningen (artikel 22.1). I enlighet med vad som framgår under avsnitt 5.1 ovan förekommer administrativa sanktioner i stor utsträckning på finansmarknadsområdet.

Såväl fysiska som juridiska personer kan bli föremål för administrativa sanktioner. Emellertid kan endast fysiska personer begå brott, vilket innebär att endast fysiska personer kan dömas till en brottspåföljd. I undantagsfall kan dock en juridisk person sanktioneras till följd av brott. En näringsidkare kan nämligen i vissa fall åläggas en s.k. företagsbot för brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamheten (36 kap. 7 § brottsbalken).

En utgångspunkt vid införandet av sanktioner på finansmarknadsområdet är att lagstiftningen ska vara enhetlig och konsekvent. I enlighet med vad som framgår ovan har man från svenskt håll i huvudsak valt att sanktionera överträdelser av regelverken på finansmarknadsområdet genom införandet av administrativa sanktioner. Av dessa skäl görs bedömningen att de sanktioner som bör komma i fråga vid överträdelser av EU-förordningen bör vara av administrativt slag och inte av straffrättslig art.

Medlemsstaterna ska införa administrativa sanktioner för överträdelser av vissa artiklar i EU-förordningen (artikel 24.1). För att skapa tydlighet bör dessa överträdelser framgå av den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. På så sätt blir det tydligt vari en överträdelse kan bestå och vad som blir följden av den.

Enligt EU-förordningen får medlemsstaterna föreskriva ytterligare sanktioner eller åtgärder än vad som framgår av förordningen (artikel 24.3). De sanktionsmöjligheter som föreskrivs i EU-förordningen är omfattande och torde väl motsvara Finansinspektionens behov av att ingripa mot en överträdelse av förordningen. Mot denna bakgrund bör inte administrativa sanktioner som går utöver vad EU-förordningen föreskriver införas i svensk rätt att. Det bör dock noteras att Finansinspektionens möjligheter att förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU-förordningen att vidta en viss åtgärd eller upphöra

med ett visst agerande inte är begränsade till särskilt angivna överträdelser av EU-förordningen (se avsnitt 5.3).

EU-förordningen innehåller inga bestämmelser om att medlemsstaterna ska införa administrativa sanktioner som kan tillämpas mot ledningspersoner eller andra fysiska personer som enligt nationell rätt är ansvariga för en överträdelse vid överträdelser av EU-förordningen som den juridiska personen har gjort sig skyldig till (jfr t.ex. artikel 110.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar [EU] nr 1093/2010 och [EU] nr 648/2012). I EU-förordningen (artikel 24.2 e ii) framgår det dock att fysiska personer ska kunna åläggas sanktionsavgift. En Priip-produktutvecklare och en person som ger råd om eller säljer Priip-produkter kan vara antingen en juridisk person eller en fysisk person. Den regleringen som kompletterar EU-förordningen bör därför innehålla bestämmelser om administrativa sanktioner för både fysiska och juridiska personer. Med hänsyn till att EU-förordningen saknar bestämmelser om sanktioner mot ledningspersoner i en juridisk person som har gjort sig skyldig till en överträdelse och den typ av överträdelser av EU-förordningen som kan aktualisera ingripande av Finansinspektionen, saknas det skäl att gå utöver vad EU-förordningen kräver i denna del.

## 5.4.2 Offentlig varning

**Promemorians bedömning:** Kravet på en offentlig varning vid överträdelse av EU-förordningen föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

**Skälen för promemorians bedömning:** Enligt EU-förordningen (artikel 24.1 c) ska den behöriga myndigheten ha befogenhet att meddela en offentlig varning där den person som är ansvarig för överträdelsen och typen av överträdelse anges. I den engelska versionen av förordningen anges det att den behöriga myndigheten ska kunna besluta om ”a public warning” där den person som är ansvarig för överträdelsen och typen av överträdelse anges. I andra rättsakter på finansmarknadsområdet finns bestämmelser om möjligheter för den behöriga myndigheten att utfärda ”a public statement”, på svenska översatt till ”en offentlig förklaring”, där den person som är ansvarig för överträdelsen och överträdelsens art anges, se t.ex. artikel 63.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europiska unionen och om värdepapperscentraler och om ändring i direktiv 98/26/EG och 2014/56/EU och förordning (EU) nr 236/2012. Någon skillnad i sak mellan en offentlig varning och en offentlig förklaring synes inte vara avsedd. Ur ett svenskt perspektiv vore det främmande att, utan att någon sanktion mot en fysisk person har beslutats, utfärda en varning där det anges att personen gjort sig skyldig till en överträdelse.

I enlighet med vad som framgår i avsnitt 5.4.4 nedan ska Finansinspektionen offentliggöra sanktionsbeslut beträffande överträdelser av EU-förordningen (artikel 29). På samma sätt som vid bedömningen avseende motsvarande regler i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 görs bedömningen att någon särskild lagstiftningsåtgärd med anledning av kravet på offentlig varning därmed inte föreligger (prop. 2015/16:10 s. 245).

### 5.4.3 Sanktionsavgift

**Promemorians förslag:** Vid en överträdelse av EU-förordningen av en juridisk eller en fysisk person ska Finansinspektionen ingripa genom beslut om sanktionsavgift.

De kriterier, utöver de kriterier som framgår av EU-förordningen, som ska beaktas vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek ska framgå av lagtexten.

Den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen ska innehålla bestämmelser om verkställighet av beslut om sanktionsavgift. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

**Skälen för promemorians förslag:** I enlighet med vad som anförs under avsnitt 1.1 ovan bör inte administrativa sanktioner som går utöver vad som krävs enligt EU-förordningen införas i svensk rätt. I EU-förordningen (artikel 24.2 e) framgår det att sanktionsavgifterna ska uppgå till *minst* vissa belopp. Det bör förstås så att det ska vara möjligt för den behöriga myndigheten att besluta om en sanktionsavgift som uppgår till åtminstone det angivna beloppet, men att medlemstaterna kan införa ett maximibelopp som är ännu högre. De belopp för sanktionsavgifterna som EU-förordningen föreskriver, för såväl juridisk som fysiska som personer, är med svenska mått värt tilltagna. De överträdelser av EU-förordningen som kan aktualisera en sanktionsavgift kan inte heller anses vara så allvarliga att ett maximibelopp som går utöver förordningens minimibelopp bör införas.

Bestämmelserna om sanktionsavgifter i den nya lagen bör utformas med bestämmelserna om sanktionsavgifter i 15 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. lagen om värdepappersmarknaden som förebild. Ett tillägg i förhållande till dessa bestämmelser är dock påkallat när det gäller den högsta möjliga sanktionsavgiften för juridiska personer. När det gäller beräkningen av denna i förhållande till årsomsättningen framgår det inte av nämnda lagar att beräkningen i förekommande fall ska göras utifrån koncernens omsättning (jfr artikel 24.2 e andra stycket i EU-förordningen). Att detta ska framgå av lagtexten överensstämmer med den bedömning som gjordes i lagstiftningsärendet med anledning av förordningen om värdepapperscentraler (se 9 kap. 18 § lagen om kontoföring av finansiella instrument och prop. 2015/16:10 s. 249 f.).

Vid införandet av nuvarande bestämmelser om sanktionsavgift för fysiska personer i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden infördes även bestämmelser om sanktionsföreläggande. Skälen bakom införandet av en process som inbegriper

sanktionsföreläggande och prövning i domstol om föreläggandet inte godkänns diskuterar utförligt i prop. 2014/15:57 s. 56 ff. Det finns dock en betydande skillnad mellan bestämmelserna i det EU-direktiv (kapitaltäckningsdirektivet) som skulle genomföras och bestämmelserna om sanktionsavgift för fysiska personer i EU-förordningen. Kapitaltäckningsdirektivet föreskriver att den behöriga myndigheten ska kunna ingripa mot fysiska personer som är ansvariga för överträdelse av institutet. Någon sådant krav följer inte av EU-förordningen. Sanktionsavgift för en fysisk person vid överträdelse av EU-förordningen kommer i stället aktualiseras när en fysisk person innehar tillstånd att bedriva viss verksamhet som i sin tur omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Sanktionsavgift för en fysisk person enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen bygger på strikt ansvar vilket innebär att Finansinspektionen inte ska pröva några subjektiva rekvisit. Det talar för att reglerna är relativt enkla att tillämpa och att beslutsfattandet är relativt schabloniserat. De sanktionsbelopp som aktualiseras i förhållande till fysiska personer är relativt höga ur ett svenskt perspektiv. Höga sanktionsavgifter eller ett stort utrymme för att fastställa storlek på sanktionsavgiften behöver dock inte utgöra något direkt hinder mot att en förvaltningsmyndighet får fatta sanktionsbeslut (a. prop. s. 58). De skäl som talade för införandet av en ordning med strafföreläggande och domstolsprövning om inte föreläggandet godkänns, gör sig inte gällande i förhållande till EU-förordningen. Vid en sammantagen bedömning framstår det därmed som en rimlig ordning att Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgift för fysiska personer vid överträdelse av EU-förordningen och att sådana beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol på samma sätt som övriga beslut av myndigheten (se avsnitt 5.11).

I EU-förordningen anges att en behörig myndighet ska beakta alla relevanta omständigheter när den ska besluta om administrativa sanktioner och åtgärder (artikel 25). Vidare anges ett antal omständigheter som i förekommande fall ska beaktas av en behörig myndighet vid beslut om administrativa sanktioner och åtgärder, t.ex. överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet. Att omständigheterna i artikel 25 ska beaktas bör framgå av en upplysningsbestämmelse. En bestämmelse som anger de ytterligare omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek bör också införas i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

I fråga om verkställighet m.m. av Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift bör reglerna motsvara vad som redan gäller på finansmarknadsområdet (se t.ex. a. prop. s. 63 f.). Det innebär att en sanktionsavgift ska betalas inom trettio dagar från det att beslutet om den har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Om avgiften inte betalas, ska beslutet kunna verkställas enligt utsökningsbalken. Finansinspektionen ska då lämna den obetalda avgiften för indrivning. En sanktionsavgift som har beslutats ska falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

#### 5.4.4 Offentliggörande och underrättelse om administrativa sanktioner

**Promemorians bedömning:** Skyldigheten för Finansinspektionen att offentliggöra sanktionsbeslut föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

##### Skälen för promemorians bedömning

###### *EU-förordningen*

Enligt EU-förordningen (artikel 29) ska den behöriga myndigheten offentliggöra meddelade sanktionsbeslut på sin webbplats. Under vissa förutsättningar kan besluten offentliggöras anonymiserat bl.a. om ett offentliggörande skulle utgöra en oproportionerlig åtgärd eller äventyra finansmarknadens stabilitet eller en pågående utredning (artikel 29.1 tredje stycket b). Det finns också en möjlighet att i vissa fall inte alls offentliggöra beslutet (artikel 29.1 tredje stycket c) eller att senarelägga offentliggörandet (artikel 29.1 tredje stycket a). Om den behöriga myndigheten inte offentliggör sanktionsbeslutet mot bakgrund av de skäl som anges i artikel 29.1 tredje stycket c ska de europeiska tillsynsmyndigheterna ändå informeras om beslutet (artikel 29.2). Därutöver ska den behöriga myndigheten underrätta respektive behörig europeisk tillsynsmyndighet om offentliggjorda administrativa sanktioner (artikel 27.1 i EU-förordningen) och en gång om året till den myndigheten lämna sammanställda uppgifter om *alla* administrativa sanktioner som vidtagits (artikel 27.2 i EU-förordningen). EU-förordningen innehåller också krav på att offentliggjorda beslut ska ligga kvar på den behöriga myndighetens webbplats i minst fem år efter offentliggörandet och att personuppgifter endast ska finnas på myndighetens webbplats under den tidsperiod som är nödvändig enligt tillämpliga regler om uppgiftsskydd (artikel 29.4).

###### *Förenlighet med sekretessbestämmelserna*

Med anledning av ovan nämnda bestämmelser i EU-förordningen uppkommer frågan om ett sådant offentliggörande och en därefter följande underrättelse är tillåtna enligt 30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, förkortad OSL). Bestämmelsen innebär sekretess för vissa uppgifter som förekommer i Finansinspektionens tillståndsgivnings- och tillsynsverksamhet. Se avsnitt 6 för en närmare redogörelse av bestämmelsens tillämpningsområde.

Sekretessen enligt 30 kap. 4 § OSL omfattar Finansinspektionens beslut. Bestämmelsen innebär bl.a. att sekretess gäller för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs. Det föreligger alltså en presumtion att Finansinspektionen får offentliggöra uppgifter om åtgärder eller sanktioner, men att sekretess råder om det kan antas att den berörde lider skada om uppgiften röjs. I enlighet med vad som framgår ovan tillåter EU-förordningen i vissa fall att besluten offentliggöras anonymiserat, vid en senare tidpunkt eller inte alls (artikel 29.1 tredje stycket a–c). Mot denna bakgrund finns det skäl för att dra slutsatsen att bestämmelserna om sekretess i 30 kap. 4 § offentlighets-

och sekretesslagen inte utgör hinder för att offentliggöra besluten på det sätt som föreskrivs i EU-förordningen. Samma bedömning gjordes när det gäller motsvarande regler om offentliggörande av beslut i kapitaltäckningsdirektivet (prop. 2013/14:228 s. 233 f.).

Underrättelser enligt artikel 27.1 i EU-förordningen avser uppgifter om beslutade administrativa sanktioner som har offentliggjorts av den behöriga myndigheten. Därmed bör bestämmelserna om sekretess i 30 kap. 4 § OSL inte heller utgöra hinder för att den underrättelseskyldigheten fullgörs av Finansinspektionen.

När de gäller kravet på underrättelse om sanktionsbeslut som inte har offentliggjorts (artiklarna 27.2 och 29.2) kan följande konstateras. Om sekretess enligt OSL råder för en uppgift får uppgiften som huvudregel inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation (8 kap. 3 § OSL). Uppgiften får dock röjas om utlämnandet sker enligt särskild föreskrift i lag eller förordning (8 kap. 3 § 1 OSL) eller om uppgiften i motsvarande fall skulle fått lämnas till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att lämna ut uppgiften (8 kap. 3 § 2 OSL). Med lag jämställs i detta avseende EU-förordningar. Eftersom kravet på underrättelse om icke offentliggjorda sanktionsbeslut följer av EU-förordningen kan uppgifter om sanktionsbeslut därmed lämnas till de europeiska tillsynsmyndigheterna i enlighet med artiklarna 27.2 och 29.2 utan att någon lagändring genomförs.

### *Behandling av personuppgifter*

Eftersom kravet på offentliggörande av sanktionsbeslut även gäller sådana beslut som rör fysiska personer, uppkommer frågan om hur skyddet för personuppgifter säkerställs. EU-förordningen ställer krav på att medlemsstaterna ska tillämpa dataskyddsdirektivet vid behandling av personuppgifter enligt förordningen (artikel 21.1 i EU-förordningen). Dataskyddsdirektivet har genomförts i svensk rätt huvudsakligen genom personuppgiftslagen (1998:204).

Enligt 10 § personuppgiftslagen är behandling av personuppgifter tillåten bl.a. om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra en rättslig skyldighet, utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse eller i samband med myndighetsutövning. I enlighet med vad som anges ovan innehåller EU-förordningen vissa bestämmelser om vilka överväganden den behöriga myndigheten ska göra i syfte att skydda fysiska och juridiska personers identitet och personuppgifter (artikel 29.1). Eftersom skyldigheten att behandla eventuella personuppgifter följer av EU-förordningen finns det stöd i personuppgiftslagen för Finansinspektionen att behandla uppgifterna. Vid överväganden om offentliggörande av beslut som innehåller personuppgifter har myndigheten att göra en proportionalitetsbedömning i enlighet med vad som följer av EU-förordningen. I övrigt gäller personuppgiftslagens regler, exempelvis ska de uppgifter som behandlas vara adekvata och relevanta och inte bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Det kan också konstateras att uppgifter om de administrativa sanktionerna inte omfattas av de särskilda villkoren i 21 § personuppgiftslagen men att

uppgifterna kan innehålla integritetskänslig information och därmed bör hanteras därefter.

Någon lagstiftningsåtgärd bedöms därmed inte behövas för den personuppgiftsbehandling som aktualiseras.

Det kan i sammanhanget framhållas att det nuvarande dataskyddsdirektivet den 25 maj 2018 ersätts av en allmän dataskyddsförordning ([EU] 2016/679). Det innebär bl.a. att personuppgiftslagen kommer att upphävas. Vid avsaknad av särregler ska alltså Finansinspektionen efter den tidpunkten behandla personuppgifter i enlighet med den nya dataskyddsförordningen.

### 5.4.5 Meddelande om administrativa sanktioner

**Promemorians bedömning:** Skyldigheten för Finansinspektionen att underrätta en icke-professionell investerare om beslutade administrativa sanktioner och hur den icke-professionella investeraren kan ansöka om skadestånd bör regleras genom föreskrifter på förordningsnivå.

**Skälen för promemorians bedömning:** När en behörig myndighet har beslutat om en administrativ sanktion eller åtgärd, ska myndigheten ha befogenhet att utfärda eller kräva att Priip-produktutvecklaren, eller den som ger råd om eller säljer Priip-produkten, utfärdar ett meddelande direkt till den berörda icke-professionella investeraren (artikel 24.4 i EU-förordningen). Meddelandet ska innehålla information om den administrativa sanktionen eller åtgärden och om vart man ska vända sig för att framföra klagomål eller ansöka om rättslig prövning. Klagomåls-hantering behandlas även i avsnitt 5.6.

Kravet på offentliggörande av beslut om administrativa sanktioner i EU-förordningen kräver ingen lagstiftningsåtgärd (se avsnitt 5.4.4). Ett offentliggörande kommer att ske på Finansinspektionens hemsida och inte riktas till någon särskild person.

Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) får ett beslut av en förvaltningsmyndighet överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. Även ett beslut av förvaltningsdomstol eller kammarrätt får överklagas av den som det angår, om det gått honom eller henne emot, 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Klart är att ett beslut om en administrativ sanktion får anses angå en part, dvs. den som har gjorts sig skyldig till överträdelsen och beslutet riktar sig till. För att någon som inte haft ställning som part hos beslutsmyndigheten ska tillerkännas en rätt att överklaga beslutet uppställs normalt ett krav på att beslutets verkningar inte är begränsade till den det direkt riktar sig till utan också påverkar den som överklagar. Som huvudregel krävs därutöver att den klagande företräder ett intresse i saken som är möjligt att beakta vid sakens prövning.

En icke-professionell investerare som har lidit skada till följd av att han eller hon har satt tilltro till felaktiga uppgifter i ett faktablad kan inte anses påverkad av beslutet om en administrativ sanktion. Inte heller företräder den icke-professionella investeraren ett intresse som ska beaktas inom ramen för ett beslut om en administrativ sanktion. När det



gäller Finansinspektionens beslut om administrativa sanktioner har därför en icke-professionell investerare som t.ex. förlitat sig på felaktiga uppgifter i ett faktablad inte någon talerätt avseende beslutet. En annan sak är att en icke-professionell investerare kan kräva skadestånd till följd av t.ex. felaktiga eller vilseledande uppgifter i ett faktablad (se avsnitt 5.5). Rättslig prövning enligt artikel 24.2 i EU-förordningen får anses omfatta möjligheten för en icke-professionell investerare att kräva ersättning för skada och en upplysning om hur man går till väga för att ansöka om skadestånd. Kravet på information om rättslig prövning i enlighet med vad EU-förordningen föreskriver får därmed anses uppfyllt.

EU-förordningen innehåller en valmöjlighet för medlemsstaterna i fråga om vem som ska ansvara för att utfärda meddelandet. Finansinspektionen kommer att utöva tillsyn över att förordningen följs och besluta om sanktioner vid överträdelse av förordningen. Finansinspektionen får därmed anses vara den part som är bäst lämpad att utfärda meddelandet.

Sammanfattningsvis bör Finansinspektionen efter ett beslut om en administrativ sanktion vid en överträdelse av EU-förordningen, utfärda ett meddelande till den icke-professionella investeraren som varit berörd av överträdelsen. Meddelandet bör, utöver en upplysning om beslutade sanktioner, innehålla information om möjligheten att kräva skadestånd för eventuell skada som den icke-professionella investeraren har lidit. Närmare detaljer om hur ett sådant meddelande ska utformas bör framgå av förordning beslutad av regeringen.

## 5.5 Skadeståndsansvar

**Promemorians förslag:** Priip-produktutvecklare ska ersätta ren förmögenhetsskada som produktutvecklaren uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar en icke-professionell investerare genom att ett faktablad innehåller uppgifter som

1. är felaktiga,
2. är vilseledande,
3. står i strid med avtalshandlingarna, eller
4. inte uppfyller kraven i artikel 8 i EU-förordningen.

Den som vill göra anspråk på skadestånd ska underrätta Priip-produktutvecklaren om detta inom skälig tid efter det att han eller hon märkt eller borde ha märkt att skada har uppkommit.

Om underrättelse inte görs inom skälig tid, faller rätten till skadestånd enligt den nya lagen bort. Detsamma gäller om talan inte väcks inom tio år från investeringstillfället.

### Skälen för promemorians förslag

#### *EU-förordningen*

Av EU-förordningen (artikel 11.1) följer det att Priip-produktutvecklaren ska kunna hållas skadeståndsansvarig om faktabladet är vilseledande, innehåller felaktigheter, inte uppfyller kraven i artikel 8 i EU-förordningen eller inte överensstämmer med relevanta delar av rättsligt

bindande handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller med avtalshandlingar eller faktabladet. Av EU-förordningen (artikel 11.2) följer att om en icke-professionell investerare visar att en förlust uppkommit till följd av att denne förlitat sig på ett faktablad och något av de förhållanden som anges i 11.1 föreligger, kan den icke-professionella investeraren kräva skadestånd från Priip-produktutvecklaren i enlighet med nationell rätt. Medlemsstaterna får införa ytterligare skadeståndskrav än vad som framgår av förordningen (artikel 11.4). Skyldigheterna enligt artikel 11 får inte begränsas eller frångås genom avtal (artikel 11.5).

### *Gällande rätt*

På finansmarknadsområdet finns viss specialreglering av skadeståndsansvar gentemot konsumenter. Skadeståndsansvar gentemot konsumenter föreligger även inom marknadsrätten.

Försäkringsförmedlars skadeståndsansvar följer av 5 kap. 7 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedlare. Ansvariet omfattar ren förmögenhetsskada som orsakats genom att förmedlaren uppsåtligen eller av oaktsamhet har åsidosatt bestämmelserna om god försäkringsförmedlingssed m.m. enligt 4 § samma lag. En näringsidkare som genom finansiell rådgivning uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar konsumenten ren förmögenhetsskada ska ersätta skadan, 6 § lagen om (2003:862) om finansiell rådgivning. Enligt 10 § marknadsföringslagen (2008:846) får en näringsidkare vid marknadsföringen av en produkt inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. Detta gäller främst framställningar om t.ex. produktens pris, grunderna för prisberäkningen, särskilda prisdeltar och betalningsvillkoren (jfr 10 § andra stycket marknadsföringslagen). Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 10 § ska ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare (37 § marknadsföringslagen). Fråga är om bestämmelserna i gällande rätt motsvarar kraven i EU-förordningen när det gäller skadeståndsansvar.

I 1 § lagen om försäkringsförmedling anges det att lagen innehåller bestämmelser om försäkringsförmedling och det klargörs vad som avses med försäkringsförmedling. Med hänsyn till att det är Priip-produktutvecklaren som ska kunna hållas skadeståndsansvarig enligt EU-förordningen och sådana utvecklare inte endast utgörs av försäkringsförmedlare, krävs en bredare reglering av skadeståndsansvaret för att täcka in samtliga former av Priip-produktutvecklare.

Lagen om finansiell rådgivning omfattar placering av konsumentens tillgångar i finansiella instrument eller i livförsäkringar med sparmoment, (1 § lagen om finansiell rådgivning) och skiljer sig därmed något från EU-förordningens tillämpningsområde (se avsnitt 5.1 angående gränsdragningen).

Av EU-förordningen (skäl 20 och artikel 9) framgår det att faktablad klart ska skilja sig från och vara åtskilda från allt marknadsföringsmaterial samt att de inte får innehålla motstridiga uppgifter. Mot bakgrund av att tillämpningsområdet för skadeståndsbestämmelsen i 10 §

marknadsföringslagen omfattar ett förbud mot felaktiga påståenden eller vilseledande framställningar i marknadsföring bör inte bestämmelsen kunna tillämpas vid ansvar för felaktigheter i ett produktfaktablad.

Av 1 kap. 1 § skadeståndslagen följer det att lagens regler gäller om inte annat följer av ”regler om skadestånd i avtalsförhållanden”. Både tvingande och dispositiva kontraktsrättsliga regler har därmed företräde framför skadeståndslagen. Reglerna om skadestånd i avtalsförhållanden är dock något fragmentariska. Det är inte heller helt tydligt om det enligt avtalsrätten krävs oaktsamhet eller uppsåt för att skadeståndsskyldighet ska anses föreligga

Av EU-förordningen (skäl 22) framgår det att alla icke-professionella investerare i unionen ska ha samma rätt att söka ersättning för skador de åsamkats till följd av en underlåtenhet att uppfylla skyldigheter enligt förordningen. Vidare anges att skadeståndsansvaret för Priip-produktutvecklare ska harmoniseras. Skyldigheterna enligt artikel 11 får inte begränsas eller frångås genom avtal (artikel 11.5). Ansvaret för uppgifterna i faktabladet får även anses skilt från ansvaret för de uppgifter som framgår av avtalshandlingarna (jfr skäl 22). Mot denna bakgrund synes skadeståndsbestämmelsen i EU-förordningen (artikel 11) föranleda en tydligare reglering av skadeståndsansvaret än de skadeståndsmöjligheter som föreligger på kontraktsrättslig grund.

Mot bakgrund av vad som framgår ovan krävs därför en särskild reglering av skadeståndsansvaret i den nya lagen som kompletterar EU-förordningen.

### *Skadeståndsansvar*

Det kan konstateras att endast skadestånd för s.k. ren förmögenhetsskada kan komma i fråga i förhållande till EU-förordningen. Med ren förmögenhetsskada avses ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada, 2 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207). Huvudregeln i svensk rätt är att ren förmögenhetsskada leder till skadeståndsskyldighet om den vållats genom brott (2 kap. 2 § skadeståndslagen). Det finns dock ett stort antal undantag från huvudregeln och den gäller inte i avtalsförhållanden. Eftersom antalet fall där brott kan anses föreligga i samband med felaktiga eller vilseledande uppgifter i ett faktablad bör vara ytterst sällsynta bör möjligheterna till ersättning för ren förmögenhetsskada i andra fall utökas. Bestämmelser om ansvar för ren förmögenhetsskada finns på finansmarknadsområdet (se ovan) men även inom immaterial-, konkurrens- och associationsrätten och ofta under förutsättning av uppsåt eller oaktsamhet.

Av EU-förordningen följer att en icke-professionell investerare som har lidit en förlust till följd av att denne förlitat sig på ett faktablad som är vilseledande, innehåller felaktigheter eller inte överensstämmer med relevanta delar av rättsligt bindande handlingar eller med kraven i artikel 8 kan kräva skadestånd av Priip-produktutvecklaren som har tagit fram faktabladet i enlighet med nationell rätt (artikel 11). Bestämmelsen innehåller inget krav på att skadan ska ha orsakats genom oaktsamhet eller med uppsåt. Däremot lämnas det till medlemsstaterna att i nationell rätt föranstalta om de närmare villkoren för att skadeståndsansvar ska

anses föreligga. Det bör innebära en möjlighet för den svenska lagstiftaren att införa t.ex. krav på uppsåt eller oaktsamhet för att skadeståndsskyldighet ska föreligga.

Det finns skäl som talar såväl för som emot att ett krav på uppsåt eller oaktsamhet införs. Det huvudsakliga skälet emot synes vara att det blir svårare för den skadelidande att få ersättning, eftersom även uppsåt eller oaktsamhet måste bevisas. Även processekonomiska skäl talar emot ett sådant krav. För ett införande av krav på uppsåt eller oaktsamhet talar dock att den skadevållande inte bör drabbas alltför hårt om han eller hon inte har gjort sig skyldig till vållande. Därutöver bör det beaktas att den vanligaste utformningen av skadeståndsansvaret i svensk rätt, och även på finansmarknadsområdet, förutsätter vållande för att skadeståndsskyldig ska inträda är den. Det bör därför införas en bestämmelse om skadeståndsansvar för Priip-produktutvecklare som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt vad som föreskrivs angående faktablad.

## 5.6 Klagomålshantering och rättslig prövning

**Promemorians bedömning:** Bestämmelserna om klagomålshantering i EU-förordningen föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

Kravet på effektiva förfaranden för rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister tillgodoses genom möjligheten till prövning hos Allmänna reklamationsnämnden (ARN) och FIN-NET.

**Skälen för promemorians bedömning:** EU-förordningen (artikel 19.1) innehåller bestämmelser om inrättande av förfaranden för att icke-professionella investerare ska kunna framföra klagomål och få dessa besvarade samt om krav på tillgång till rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister.

Priip-produktutvecklaren och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter ska säkerställa att icke-professionella investerare på ett effektivt sätt kan framföra klagomål på Priip-produktutvecklaren (artikel 19.1 a) och att den som har framfört klagomål på ett faktablad får ett svar i god tid och på ett adekvat sätt (artikel 19.1 b).

I 5 kap. 6 § i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling finns krav på att försäkringsförmedlare ska se till att kunder och andra som är berörda av försäkringsförmedlingen på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål på förmedlaren, att hanteringen av sådana klagomål är effektiv och att besvarandet sker snarast möjligt. Bestämmelsen genomför artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling.

Till skillnad från artikel 19 i EU-förordningen, som riktar sig till Priip-produktutvecklare och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter, riktar sig artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv om försäkringsförmedling till medlemsstaterna. Skyldigheten för Priip-produktutvecklare och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter att inrätta förfarande för klagomålshantering får därmed anses följa direkt av EU-förordningen. Det saknas därmed skäl att i denna promemoria föreslå bestämmelser om klagomålshantering i den nya lagen som kompletterar EU-förordningen.

Enligt EU-förordningen (artikel 19.1 c) ska Priip-produktutvecklaren och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter inrätta förfarande som säkerställer att icke-professionella investerare har tillgång till effektiva förfaranden för rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister, särskilt om Priip-produktutvecklaren finns i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland. På samma sätt som när det gäller klagomålshantering riktar sig inte bestämmelsen till medlemsstaterna. Det framstår dock inte som möjligt att ålägga Priip-produktutvecklaren och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter ansvaret för att den icke-professionella investeraren har tillgång till rättslig prövning.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) är en statlig myndighet som har till huvuduppgift att på ett opartiskt sätt pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare som rör en vara eller tjänst samt ge rekommendationer om hur tvisten bör lösas. För att ARN ska kunna pröva en tvist krävs att företaget har tillräcklig anknytning till Sverige eller att företaget riktar sig till den svenska marknaden. ARN medverkar i olika EU-nätverk för instanser som, vid sidan av domstolar, prövar tvister mellan konsumenter och näringsidkare, bl.a. nätverket för prövning av tvister mellan konsumenter och näringsidkare inom den finansiella sektorn, FIN-NET. Kraven på tillgång till effektiva förfaranden för rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister enligt EU-förordningen får därmed anses uppfyllda.

## 5.7 Särskilda befogenheter avseende försäkringsbaserade investeringsprodukter och viss verksamhet vid försäkrings- eller återförsäkringsföretag

**Promemorians bedömning:** Några särskilda lagändringar krävs inte för att Eiopa och Finansinspektionen ska kunna utöva befogenheterna enligt artiklarna 16 och 17 i EU-förordningen.

**Skälen för promemorians bedömning:** Enligt EU-förordningen (artikel 16) får Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pension Authority, Eiopa) under vissa förutsättningar tillfälligt förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution och försäljning av vissa försäkringsbaserade investeringsprodukter, försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa särskilda egenskaper eller en typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag.

Enligt EU-förordningen (artikel 17) får en behörig myndighet under vissa förutsättningar förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution och försäljning av vissa försäkringsbaserade investeringsprodukter, försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa särskilda egenskaper eller en typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag. Befogenheterna för de behöriga myndigheterna i detta avser således endast vissa Priip-produkter (jfr artikel 4.3).

Den behöriga myndigheten ska enligt nationell rätt ha befogenhet att förbjuda marknadsföringen av en av en Priip-produkt vid vissa överträdelser av EU-förordningen (se avsnitt 5.3). Förutsättningarna för ingripande enligt artikel 17 i EU-förordningen skiljer sig dock från förutsättningarna för beslut om marknadsföringsförbud i form av en tillsynsåtgärd.

Finansinspektionens befogenheter enligt artikel 17 i EU-förordningen följer direkt av förordningen och kräver inga särskilda lagstiftningsåtgärder i svensk rätt. Inte heller krävs några ändringar i svensk rätt för att Eiopa ska kunna utöva sina befogenheter enligt artikel 16 i EU-förordningen.

## 5.8 Samarbete och informationsutbyte med andra behöriga myndigheter

**Promemorians bedömning:** Det informationsutbyte som EU-förordningen föreskriver kan komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt.

**Skälen för promemorians bedömning:** De behöriga myndigheterna ska samarbeta och utan onödigt dröjsmål förse varandra med information av betydelse för fullgörandet av deras uppgifter enligt förordningen (artikel 20.1 i EU-förordningen). Vidare ska de behöriga myndigheterna samarbeta vid utövandet av sanktionsbefogenheterna för att se till att de administrativa sanktionerna leder till de resultat som eftersträvas i EU-förordningen och samordna sina insatser för att undvika överlappningar och dubbelarbete vid gränsöverskridande fall (artikel 22.2 i EU-förordningen).

Beträffande Finansinspektionens möjlighet att *lämna ut* uppgifter till utländska myndigheter kan det inledningsvis konstateras att det kan komma att handla om uppgifter som omfattas av sekretess enligt 30 kap. 4 eller 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Uppgift som är sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i andra fall än då utlämnandet sker i enlighet med föreskrift i lag eller förordning eller då uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. En föreskrift i en EU-förordning är att jämställa med en föreskrift i lag eller förordning (jfr prop. 1998/99:18 s. 41 och prop. 1999/2000:126 s. 160 och 283). Bestämmelsen ger – som regeringen konstaterat i flera tidigare lagstiftningsärenden på finansmarknadsområdet – Finansinspektionen goda möjligheter att i sitt arbete lämna ut handlingar och uppgifter till behöriga utländska myndigheter (se bl.a. prop. 2011/12:40 s. 20, prop. 2011/12:17 s. 31 och prop. 2012/13:72 s. 34).

Informationsutbyte mellan behöriga myndigheter kan aktualisera behandling av personuppgifter. I avsnitt 5.4.4. ovan behandlas skyddet för personuppgifter i förhållande till EU-förordningen.

Sammantaget görs den bedömningen att det informationsutbyte som förordningen föreskriver kan komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt. Vidare görs bedömningen att det inte behövs någon bestämmelse i den nya lagen som reglerar informationsutbytet med andra behöriga myndigheter. Att Finansinspektionen har en förpliktelse att samarbeta med dem följer redan av EU-förordningen.

## 5.9 Rapportering om missförhållanden (”whistleblowing”)

**Promemorians bedömning:** Finansinspektionens rutiner och tekniska lösningar för mottagande av rapporter om överträdelser och uppföljningen av sådana motsvarar kraven i EU-förordningen.

Kravet på att den behöriga myndigheten inrättar effektiva mekanismer för att säkerställa skydd mot vedergällning, diskriminering och andra former av orättvis behandling för anställda som rapporterar om överträdelser till den behöriga myndigheten omfattas av gällande rätt.

Finansinspektionen eller enskilda arbetsgivare bör inte åläggas krav på att inrätta mekanismer för rapportering av överträdelser som går utöver vad som följer av EU-förordningen.

**Skälen för promemorians bedömning:** EU-förordningen innehåller bestämmelser om effektiva mekanismer för rapportering av överträdelser av förordningen och om skydd för anställda som rapporterar om sådana överträdelser (artikel 28).

Inledningsvis kan det konstateras att syftet med särskilda system för rapportering av överträdelser är att möjliggöra för anställda att kunna rapportera om allvarliga händelser utan risk för repressalier. Personer som rapporterar överträdelser och därmed ”blåser i visselpipan” kallas för visselblåsare (efter engelskans *whistleblowers*). Bestämmelser om rapportering av överträdelser av en viss rättsakt förekommer även i andra EU-rättsakter på finansmarknadsområdet (jfr t.ex. artikel 65 i Europaparlamentets och rådets förordning [EU] nr 909/2014 och artikel 71 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG). Såväl den nämnda förordningen som direktivet föreskriver att medlemsstaterna ska säkerställa skyddet för visselblåsare, medan EU-förordningen riktar sig direkt till den behöriga myndigheten. Obeaktat detta är det angeläget att det i svensk rätt finns ett tillförlitligt skydd för visselblåsare som rapporterar om överträdelser av EU-förordningen.

Enligt EU-förordningen ska de behöriga myndigheterna inrätta effektiva mekanismer för att möjliggöra rapportering till dem om faktiska eller potentiella överträdelser av förordningen. Finansinspektionens uppgift som tillsynsmyndighet utövas på flera olika vis, bl.a. genom att ta

emot och följa upp tips från anmälare. På Finansinspektionens hemsida finns information om hur den som vill anmäla oegentligheter ska gå till väga. En sådan anmälan kan sedan, om det bedöms föreligga skäl för det, ligga till grund för inspektion eller andra former av undersökningar mot det aktuella företaget. Vid genomförandet av direktiv 2013/36/EU ansåg regeringen att Finansinspektionen uppfyller de krav på effektiva och tillförlitliga mekanismer för att uppmuntra rapportering och motta rapporter beträffande överträdelse som följer av kapitaltäckningsdirektivet (se prop. 2013/14:228 s. 245). Bestämmelserna i EU-förordningen och direktiv 2013/36/EU är i denna fråga snarlikt utformade varför det saknas skäl att frångå regeringens bedömning i nämnda proposition. Mot bakgrund härav får Finansinspektionens befintliga rutiner och tekniska lösningar för mottagande av rapporter om överträdelse och uppföljning av sådana anses motsvara kraven i EU-förordningen.

Enligt EU-förordningen ska den behöriga myndigheten inrätta effektiva mekanismer för att säkerställa skydd mot vedergällning, diskriminering och andra former av orättvis behandling för anställda som rapporterar om överträdelse som gjorts hos arbetsgivaren (artikel 28.2). Vid genomförandet av artikel 71.2 b i direktiv 2013/36/EU, som i allt väsentligt överensstämmer med artikel 28.2 i EU-förordningen, förde regeringen ett utförligt resonemang kring genomförandet av den artikeln (prop. 2013/14:228 s. 246). Regeringen konstaterade att artikel 71.2 b har stora likheter med artikel 9 i Europarådets civilrättsliga konvention om korruption. Vidare hänvisade regeringen till den bedömning avseende artikel 9 som gjordes vid genomförandet av konventionen och konstaterade att svensk rätt ansetts uppfylla de krav som anges i artikeln. Mot bakgrund därav fann regeringen att det inte behövde införas särskilda åtgärder för att genomföra artikel 71.2 b i svensk rätt. Regeringen gör samma bedömning avseende EU-förordningen. Det kan även konstateras att det krav på genomförande som aktualiserades i förhållande till direktiv 2013/36/EU saknas i EU-förordningen.

Enligt EU-förordningen (artikel 28.3) får medlemsstaterna föreskriva att de behöriga myndigheterna ska inrätta ytterligare mekanismer för att möjliggöra rapportering om överträdelse av förordningen. Medlemsstaterna får även kräva att arbetsgivare som bedriver verksamhet som omfattar finansiella tjänster, ska inrätta lämpliga förfaranden för att deras anställda ska kunna rapportera faktiska eller potentiella överträdelse internt (artikel 28.4 i EU-förordningen). I denna promemoria görs bedömningen att ytterligare krav i fråga om förfaranden för rapportering av överträdelse inte bör införas i svensk rätt.

Skyddet för anmälares och den utpekade personens identitet (artikel 28.2 c) behandlas i avsnitt 6.



## 5.10 Avgifter till Finansinspektionen

**Promemorians förslag:** För Finansinspektionens övervakning enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen ska Priip-produktutvecklare och den som ger råd om eller säljer Priip-produkter betala en årlig avgift.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

**Skälen för promemorians förslag:** Finansinspektionen kommer att få utökade arbetsuppgifter i och med att inspektionen utses som behörig myndighet enligt EU-förordningen. Med nya arbetsuppgifter följer ökade kostnader, som kräver finansiering.

Finansinspektionens verksamhet finansieras dels via anslag på statsbudgeten, dels via avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar. De fysiska och juridiska personer som står under tillsyn betalar avgifter till inspektionen enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Sistnämnda avgifter ska vara proportionella mot de kostnader som inspektionen haft för tillsynen över respektive företagskategori. Dessa avgifter får inspektionen inte behålla utan de ska redovisas mot inkomstitel på statsbudgeten. Avgifter som tas ut med stöd av förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen får inspektionen behålla.

Den verksamhet som Finansinspektionen kommer att bedriva till följd av EU-förordningen kommer att bestå i övervakning och kontroll över att bestämmelserna i den följs. Dessa nya arbetsuppgifter är därför av det slaget att de bör finansieras genom avgifter från de som står under inspektionens tillsyn enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

## 5.11 Överklagande

**Promemorians förslag:** Beslut som Finansinspektionen meddelar enligt den nya lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

**Skälen för promemorians förslag och bedömning:** Enligt EU-förordningen (artikel 26) ska beslut om sanktioner och åtgärder enligt förordningen omfattas av en rätt till överklagande.

Enligt 22 a § första stycket förvaltningslagen (1986:223) får en förvaltningsmyndighets beslut överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandemöjligheten omfattar dock inte beslut i anställningsärenden eller meddelande av föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen och det inte är fråga om prövning i högre instans efter överklagande (20 § första stycket 5 förvaltningslagen). Enligt 22 a § andra stycket förvaltningslagen krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Möjligheten att överklaga beslut av Finansinspektionen enligt den nya lagen som kompletterar EU-förordningen bör motsvara vad som annars gäller vid överklagande av en förvaltningsmyndighets beslut i ett ärende. Av tydlighetsskäl, och mot bakgrund av kravet på överklagandemöjlighet i EU-förordningen, bör den nya lagen innehålla en bestämmelse om överklagandemöjligheten avseende beslut enligt den lagen. Eftersom lagen inte omfattar beslut i anställningsärendena bör inte något undantag får sådana beslut göras.

## 6 Sekretesskydd för vissa uppgifter

**Promemorians förslag:** Det ska införas en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen om sekretess för uppgifter i en anmälan eller utsaga om överträdelse av en bestämmelse som en statlig myndighet utövar tillsyn över enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att den kan röjas utan att denne lider skada eller men.

Den som är eller har varit knuten till en Priip-produktutvecklare eller någon som ger råd om eller säljer Priip-produkter som anställd eller uppdragstagare, får inte obehörigen röja uppgifter i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja anmälares eller den utpekade personens identitet.

**Promemorians bedömning:** Uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som Finansinspektionen innehar till följd av tillsynen enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen kan vara föremål för sekretess enligt 30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen.

Kravet på skydd för anmälares identitet i EU-förordningen föranleder ingen lagstiftningsåtgärd såvitt avser uppgifter som förekommer i en statlig myndighets verksamhet.

### Skälen för promemorians förslag och bedömning

#### *Sekretess i Finansinspektionens tillsynsverksamhet*

Bestämmelser om sekretess i Finansinspektionens verksamhet finns bl.a. i 30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, förkortad OSL).

I 30 kap. 4 § OSL regleras den sekretess som gäller i Finansinspektionens verksamhet som avser tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet för uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden under vissa villkor. Det kan noteras att tillämpningsområdet för bestämmelsen har utvidgats sedan den först infördes, från att endast avse tillsyn över vissa tillståndspliktiga institut till att numer avse tillsyn med avseende på ”värdepappers-

marknaden” (8 kap. 5 § sekretesslagen, se prop. 1991/92:113 s. 130–133). Begreppet tillsyn ska inte ges en alltför snäv tolkning (prop. 1979/80:2 Del A s. 233). Även verksamhet som syftar till att förhindra problem i bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden och försäkringsväsendet kan klassas som tillsyn (prop. 2015/16:5 s. 708).

De fysiska och juridiska personer som står under Finansinspektionens tillsyn i fråga om EU-förordningen bedriver tillståndspliktig verksamhet. Det rör sig om ett antal olika aktörer på finansmarknaden, däribland försäkringsföretag och försäkringsförmedlare. Mot denna bakgrund bedöms 30 kap. 4 § OSL kunna tillämpas vid Finansinspektionens tillsyn enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

### *Skydd för anmälarens och den utpekade personens identitet*

I enlighet med vad som framgår i avsnitt 5.7 innehåller EU-förordningen (artikel 28) bestämmelser med krav på effektiva mekanismer för rapportering av överträdelse av förordningen och om skydd för anställda som rapporterar om sådana överträdelse. Skyddet ska bl.a. innebära ett identitetsskydd för både en anmälare och den som anklagas för en överträdelse såvida inte nationell rätt kräver att identiteten röjs i samband med vidare utredningar eller rättsliga förfaranden (artikel 28.2 c).

Motsvarande bestämmelser om skydd för anmälarens identitet förekommer i andra rättsakter på finansmarknadsområdet, jfr bl.a. artikel 65.2 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler (förordningen om värdepapperscentraler) och artikel 71.2 d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag (kapitaltäckningsdirektivet).

Vid genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt infördes en ny bestämmelse i OSL (30 kap. 4 b §) som innebär att sekretess ska gälla i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn, för uppgifter i en anmälan eller utsaga om överträdelse av en bestämmelse som gäller för den som myndighetens verksamhet avser om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet (prop. 2013/14:228 s. 254 ff.). I nämnda proposition förs ett ingående resonemang om de överväganden som legat till grund för förslaget, bl.a. behandlas valet mellan att föreskriva att den som anmäler en överträdelse ska uppge sitt namn men därefter erbjudas ett skydd för att identiteten inte röjs (sekretesskydd) eller att det ska ställas krav på anonyma anmälningar. Valet innebar ett sekretesskydd. Vid införandet av nödvändiga lagändringar till följd av förordningen om värdepapperscentraler anslöt sig regeringen till de bedömningar som gjorts vid genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet (prop. 2015/16:10 s. 225). Den nu aktuella bestämmelsen i förordningen motsvarar artikel 71.2 d i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 65.2 d i förordningen om värdepapperscentraler. Det saknas därmed skäl att göra en annan bedömning avseende sekretesskyddet för uppgifter om en anmälarens identitet i en anmälan eller utsaga om överträdelse av EU-förordningen. Såvitt avser kravet på skydd för anmälarens identitet i artikel 28.2 c i EU-förordningen krävs därmed ingen lagstiftningsåtgärd såvitt avser uppgifter i en statlig myndighets verksamhet.

När det gäller frågan om skydd för den utpekade personens identitet kan följande konstateras. Kapitaltäckningsdirektivet innehåller inte något krav på medlemsstaterna att införa bestämmelser om ett sådant skydd men i likhet med EU-förordningen innehåller förordningen om värdepapperscentraler ett sådant krav. Frågan om skydd för den anmäldes identitet behandlades därför i samband med införandet av nödvändiga lagändringar till följd av förordningen om värdepapperscentraler (a. prop. s. 226 ff.). Det konstaterades bl.a. att någon sekretess för uppgift om identiteten på den som omfattas av en anmälan till Finansinspektionen inte förelåg sedan tidigare. Därför föreslogs en ny bestämmelse med 35 kap. 1 § OSL som förebild – 30 kap. 4 b § andra stycket OSL. För att minimera ingreppet i offentlighetsprincipen ansågs det att den nya bestämmelsen bara skulle reglera den situation som beskrivs i förordningen om värdepapperscentraler.

Det kan konstateras att något skydd för den anmäldes identitet i en anmälan om en överträdelse av EU-förordningen inte föreligger i svensk rätt. Mot bakgrund av kravet på ett sådant identitetsskydd i EU-förordningen och med stöd av de överväganden som gjordes vid införandet av nödvändig lagstiftning till följd förordningen om värdepapperscentraler föreslås i denna promemoria en ändring av 30 kap. 4 b § OSL. Sekretessskyddet enligt den nya bestämmelsen ska omfatta uppgifter om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i en anmälan eller utsaga om en överträdelse av en bestämmelse som myndigheten utövar tillsyn över enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja den anmäldes identitet och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att denne lider skada eller men. Eftersom Priip-produktutvecklare och de som går råd om eller säljer Priip-produkter bedriver verksamhet som omfattas av andra regelverk än EU-förordningen (t.ex. rörelseregleringen i försäkringsrörelselagen [2010:2043] och lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden) bör bestämmelsen begränsas till att endast omfatta uppgifter i en anmälan eller utsaga om överträdelser av bestämmelser som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

EU-förordningen ställer krav på ett identitetsskydd i alla skeden av förfarandet. Det har tidigare tolkats som att ett identitetsskydd ska föreligga såväl vid handläggning vid en myndighet som i ett instituts interna rapporteringssystem (se a. prop. s. 224 f.). Den föreslagna regleringen i OSL om begränsningar av enskildas rätt att ta del av allmänna handlingar gäller bara verksamheten hos en statlig myndighet.

På finansmarknadsområdet finns det i stället särskilda regler om sekretess och tystnadsplikt för olika slag av finansiella företag och verksamheter i den lagstiftning som gäller för olika sektorer av finansmarknaden, t.ex. bank-, försäkrings- eller värdepappersrörelse. Sekretesskydd för anmälarens, dock inte för den utpekade personens identitet, finns bl.a. i 1 kap. 10 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 1 kap. 11 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Motsvarande bestämmelser saknas i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling och försäkringsrörelselagen (2010:2043). För att säkerställa skyddet för en anmälares och en utpekad persons identitet i alla skeden av förfarandet i enlighet

med EU-förordningen, bör en bestämmelse om detta införas i lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. Bestämmelsen bör utformas som ett förbud för den som är eller har varit knuten till en Priip-produktutvecklare eller någon som säljer eller ger råd om Priip-produkter som anställd eller uppdragstagare att obehörigen röja en uppgift i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet. Skyddet omfattar framförallt uppgifter som kommer att hanteras inom en juridisk persons särskilda rapporteringssystem och som på något sätt kan avslöja vem anmälaren eller den utpekade är. I övrigt hänvisas till de överväganden som gjordes i a. prop. s. 225 ff.

## 7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

**Promemorians förslag:** Lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen ska träda i kraft den 1 februari 2017, med undantag för fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i förordningen. För dessa personer träder lagen i stället i kraft den 1 januari 2020.

**Skälen för promemorians förslag:** EU-förordningen ska tillämpas från och med den 31 december 2016 (artikel 34). Från och med den dagen inträder skyldigheter för enskilda i Sverige i enlighet med förordningens materiella bestämmelser. Det är därför lämpligt att den nya lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen som föreslås i denna promemoria träder i kraft samtidigt som EU-förordningen. Det bedöms dock inte vara möjligt att få den kompletterande lagstiftningen på plats till den 31 december 2016. Den nya lagen bör dock träda i kraft så snart som möjligt därefter, vilket bedöms vara den 1 februari 2017.

Enligt EU-förordningen (artikel 32) ges vissa aktörer en övergångsperiod som löper fram till och med den 31 december 2019. För svenskt vidkommande bör följande uppmärksammas.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (i det följande benämnt UCITS-direktivet) har i huvudsak genomförts i svensk rätt genom lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Enligt artikel 32.1 i EU-förordningen ska förvaltningsbolag enligt artikel 2.1 b i UCITS-direktivet, investeringsbolag enligt artikel 27 i UCITS-direktivet och personer som ger råd om eller säljer andelar i fondföretag som avses i artikel 1.2 i UCITS-direktivet undantas från skyldigheterna i förordningen till och med den 31 december 2019.

Förvaltningsbolag enligt artikel 2.1 b i UCITS-direktivet motsvaras av definitionen av fondbolag i 1 kap. 1 § första stycket 8 lagen om värdepappersfonder när det gäller svenska bolag. När det gäller utländska bolag har förvaltningsbolag enligt UCITS-direktivet genomförts genom

både definitionen av fondföretag i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen om värdepappersfonder och definitionen av förvaltningsbolag i 1 kap. 1 § första stycket 13 samma lag. Lagen om värdepappersfonder saknar en definition av investeringsbolag enligt artikel 27 i UCITS-direktivet. Fondföretag enligt artikel 1.2 i UCITS-direktivet motsvaras av definitionen av värdepappersfond i 1 kap. 1 § första stycket 25 i lagen om värdepappersfonder. Fondbolag utgörs av svenska aktiebolag som bedriver fondverksamhet, dvs. förvaltar en värdepappersfond.

Om en medlemsstat tillämpar regler om faktabladets format och innehåll i enlighet med artiklarna 78–81 i UCITS-direktivet på fonder som inte är fondföretag och som erbjuder icke-professionella investerare, ska EU-förordningen inte tillämpas i förhållande till förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i sådana fonder till icke-professionella investerare fram till den 31 december 2019 (artikel 32.2 i EU-förordningen). Artiklarna 78–81 i UCITS-direktivet har genomförts genom 4 kap. 16 a § lagen om värdepappersfonder. Av bestämmelsen framgår det vad ett faktablad för en värdepappersfond ska innehålla. Som framgår ovan avses med fondföretag enligt UCITS-direktivet en värdepappersfond i svensk rätt.

Enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska det finnas ett aktuellt faktablad för alternativa investeringsfonder som en AIF-förvaltare marknadsför till icke-professionella investerare i Sverige (10 kap. 2 §). Av bestämmelsen framgår det också hur faktabladet ska utformas och vad det ska innehålla. För specialfonder ska, utöver 10 kap. 2 § samma lag, även 4 kap. 16 a § lagen om värdepappersfonder tillämpas (12 kap. 8 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Vilka som är undantagna från skyldigheterna i EU-förordningen till och med den 31 december 2019 framgår av artikel 32 i förordningen. Övergångsbestämmelsen bör därmed utformas så att den knyter an till artikel 32 i EU-förordningen.

## 8 Förslagets konsekvenser

### 8.1 Inledning

EU-förordningen ska tillämpas från och med den 31 december 2016 och medför i sig olika konsekvenser för Priip-produktutvecklare och personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter. Europeiska kommissionen har också gjort en konsekvensanalys som avser EU-förordningen i sig.<sup>2</sup> I detta avsnitt redogörs för de konsekvenser som förslagen i promemorian kan bedömas medföra.

<sup>2</sup> Commission Staff Working Document; Impact assessment, Accompanying the document, Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on key information documents for investment products (COM[2012] 352) (SWD[2012] 188).

## 8.2 Förslagets syfte och alternativa lösningar

Syftet med de förslag som lämnas i denna promemoria är att anpassa svensk lagstiftning till EU-förordningen. Förslagen innebär att en ny lag införs och att en ändring i offentlighets- och sekretesslagen genomförs.

EU-förordningen förutsätter att vissa nationella regler införs, t.ex. om utseende av behörig myndighet och administrativa sanktioner. Vidare förutsätter EU-förordningen att medlemsstaterna kompletterar förordningen genom att ge den behöriga myndigheten erforderliga utrednings- och tillsynsbefogenheter. För att ge EU-förordningen genomslag i svensk rätt krävs därför att Sverige inför regler i de relevanta avseendena. Eftersom den nya reglering som krävs har inslag av skyldigheter för enskilda och av ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden behövs lagstöd för sådana föreskrifter (jfr 8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 § första stycket regeringsformen). Genom den föreslagna nya lagen tillgodoses EU-förordningens krav avseende kompletterande reglering i nationell rätt.

När det gäller alternativa lösningar begränsar sig förslaget i huvudsak till det som är nödvändigt med hänsyn till förordningen. Enligt bedömningen i denna promemoria finns det inte några alternativa lösningar som skulle vara lämpliga när det gäller de åtgärder som är nödvändiga för att anpassa den svenska lagstiftningen till EU-förordningen. Om Sverige väljer att inte anpassa svensk lagstiftning till EU-förordningen, löper Sveriges risken att Europeiska kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott. Enligt den bedömning som görs i promemorian överensstämmer de förslag som läggs fram med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

## 8.3 Kostnader och andra konsekvenser

Förslagen i denna promemoria bedöms inte leda till några omedelbara effekter på samhällsekonomin. Förslaget innebär dock att Finansinspektionens tillsyn och övervakning av finansmarknaderna utvidgas till att omfatta efterlevnaden av EU-förordningens bestämmelser. Detta kommer att innebära ytterligare arbetsuppgifter för Finansinspektionen, vilka beräknas medföra kostnader om ca 1 miljon kronor. Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2017 med en samlad bedömning av myndighetens resursbehovs.

För sin övervakning enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen föreslås att Finansinspektionen ska ta ut en årlig avgift av företag under tillsyn. Avgiften redovisas mot inkomsttitel på statens budget.

Av EU-förordningen följer att Finansinspektionen ska samarbeta med andra tillsynsmyndigheter och med europeiska tillsynsmyndigheter. Eventuella ökade kostnader för Finansinspektionen med anledning av detta ska rymmas inom befintliga budgetramar.

Eftersom Finansinspektionens olika beslut kan komma att överklagas, kan de nya lagregler som föreslås medföra en ökning av antalet mål hos

allmän förvaltningsdomstol. Det bedöms dock endast bli fråga om ett fåtal beslut som kommer under prövning i domstol.

I nuläget kan det inte förutses att de förslag som lämnas i promemorian medför några ytterligare konsekvenser för stat, kommuner, landsting, företag eller enskilda.

## 9 Författningskommentar

### 9.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

#### 1 §

I paragrafen anges den EU-rättsakt som lagen kompletterar. Bestämmelsen klargör att termer och uttryck har samma betydelse som i EU-förordningen.

Hänvisningen till EU-förordningen avser inte en viss angiven lydelse av förordningen och är därmed dynamisk. Skälet är att hänvisningen är av upplysningskaraktär och inte ger paragrafen något materiellt innehåll.

#### 2 §

Paragrafen innebär att Finansinspektionen, för svenskt vidkommande, är den behöriga myndighet som avses i EU-förordningen.

Hänvisningen till EU-förordningen är dynamisk. Skälet är att hänvisningen är av upplysningskaraktär och inte ger paragrafen något materiellt innehåll.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

#### 3 §

Genom paragrafens *första stycke* får Finansinspektionen möjlighet att förelägga såväl finansiella företag som andra företag och fysiska personer att tillhandahålla t.ex. olika handlingar.

I paragrafens *andra stycke* tydliggörs att ett föreläggande inte får beslutas om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Med uttrycket ”uppgiftslämnande” avses samtliga upplysningar som Finansinspektionen får begära att någon lämnar, dvs. såväl uppgifter och handlingar som annat. Bestämmelsen är inte avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. den utesluter inte att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas.

Hänvisningen till EU-förordningen är dynamisk. Skälet är att hänvisningen är av upplysningskaraktär och inte ger paragrafen något materiellt innehåll.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

#### 4 §

Enligt paragrafen får Finansinspektionen, utöver vad som följer av 3 §, meddela de förelägganden som behövs för att se till att EU-förordningen följs. Detta innebär att inspektionen kan ingripa genom att förelägga den



som brutit mot förordningens bestämmelser att inom viss tid göra rättelse, antingen genom att vidta vissa åtgärder eller genom att upphöra med ett visst agerande.

Med stöd av paragrafen kan Finansinspektionen bl.a. besluta om ett förbud mot att tillhandahålla ett faktablad eller att ett nytt faktablad ska tas fram för en Priip-produkt.

Hänvisningen till EU-förordningen är dynamisk. Skälet är att hänvisningen är av upplysningskaraktär och inte ger paragrafen något materiellt innehåll.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

## 5 §

Enligt paragrafen har Finansinspektionen möjlighet att förena ett föreläggande med vite. Finansinspektionen har dock inte rätt att besluta om utdömande av vite, utan får enligt allmänna bestämmelser ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att vitet ska dömas ut. Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1985:206) om viten.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

## 6–8 §§

I paragraferna anges de olika överträdelser av EU-förordningen där Finansinspektionen ska ingripa. Det kan dock konstateras att de skyldigheter som gäller för en Priip-produktutvecklare eller den som ger råd om eller säljer en Priip-produkt följer direkt av EU-förordningen och inte av förevarande lag. För att säkerställa att ändringar i EU-förordningen får omedelbart genomslag vid tillämpning av paragraferna är hänvisningarna till EU-förordningen dynamiska.

Genom paragraferna har Finansinspektionen befogenhet att ingripa både mot juridiska och fysiska personer som utövar verksamhet som Priip-produktutvecklare eller som ger råd om eller säljer en Priip-produkt.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1.

## 9 §

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen ska ingripa mot en överträdelse av EU-förordningen genom att besluta om sanktionsavgift. Paragrafen, i kombination med möjligheten att besluta om marknadsföringsförbud av en Priip-produkt eller att förbjuda tillhandahållandet av ett faktablad, tillgodoser det krav som ställs i artikel 22 i EU-förordningen på att medlemsstaterna ska fastställa administrativa sanktioner som är effektiva, proportionella och avskräckande.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

## 10 §

I paragrafens *första stycke* anges det högsta beloppet på den sanktionsavgift som Finansinspektionen får besluta om enligt 9 § gentemot juridiska personer som driver verksamhet som Priip-produktutvecklare eller ger råd om eller säljer Priip-produkter.

I paragrafens *andra stycke* anges det lägsta beloppet på den sanktionsavgift som Finansinspektionen får besluta om enligt 9 §

gentemot juridiska personer som driver verksamhet som Priip-produktutvecklare eller ger råd om eller säljer Priip-produkter.

Av paragrafens *tredje stycke* följer att Finansinspektionen inte får besluta om ett så högt sanktionsbelopp för värdepappersinstitut att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

Paragrafen är utformad med 25 kap. 9 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden som förebild.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

### **11 §**

Paragrafen anger storleken på den sanktionsavgift som Finansinspektionen får besluta om enligt 10 § gentemot fysiska personer som driver verksamhet som Priip-produktutvecklare eller ger råd om eller säljer Priip-produkter.

Paragrafen är utformad med 25 kap. 9 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden som förebild.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

### **12 §**

Paragrafens *första stycke* innehåller en upplysningsbestämmelse. Enligt bestämmelsen ska de omständigheter som framgår av artikel 25 i EU-förordningen beaktas vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek.

I paragrafens *andra stycke* anges ett antal omständigheter som, utöver de omständigheter som anges i artikel 25 i EU-förordningen, ska beaktas vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek.

### **13–16 §§**

Paragraferna innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om sanktionsavgift.

Paragraferna är utformade med 25 kap. 25–28 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden som förebild.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

### **17 §**

Paragrafen reglerar tystnadplikten för den som är eller har varit anställd hos en Priip-produktutvecklare eller någon som ger råd om eller säljer Priip-produkter.

Av paragrafen följer att tystnadsplikt gäller för uppgifter i en anmälan eller utsaga om en misstänkt överträdelse av EU-förordningen, om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

### **18 §**

I paragrafen regleras Priip-produktutvecklarens skadeståndsskyldighet för uppgifter i ett faktablad.

Med ren förmögenhetsskada avses detsamma som i 1 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207), dvs. en ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Avtalsvillkor som begränsar Priip-produktutvecklarens skadeståndsskyldighet i förhållande till vad som framgår av paragrafen är utan verkan.

Hänvisningen till EU-förordningen i 4 avser inte en viss angiven lydelse av förordningen och är därmed dynamisk. Skälet är att ändringar av EU-förordningen i denna del ska få omedelbart genomslag vid tillämpning av paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

### **19 §**

Paragrafen innehåller bestämmelser om reklamation och preskription vid framförande av krav på skadestånd.

Paragrafen har utformats med förebild i 5 kap. 8 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

### **20 §**

I paragrafens *första stycke* framgår det att Finansinspektionen får ta ut årliga avgifter med anledning av EU-förordningen. Avgiftsskyldiga är de fysiska och juridiska personer som står under Finansinspektionens tillsyn enligt lagen, dvs. Priip-produktutvecklare och de som ger råd om eller säljer Priip-produkter.

I paragrafens *andra stycke* bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om avgifterna enligt första stycket. Föreskrifter om sådant avgiftsuttag kommer att finnas i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

### **21 §**

I paragrafen regleras möjligheten att överklaga beslut enligt lagen.

I paragrafens *första stycke* anges att beslut som Finansinspektionen fattar enligt lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det gäller dock inte Finansinspektionens beslut om föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen.

Av paragrafens *andra stycke* följer att det krävs att kammarrätten har meddelat prövningstillstånd för att ett överklagande ska tas upp till prövning i sak

I paragrafens *tredje stycke* anges att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

### **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse**

I bestämmelsen anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2017, med undantag för de fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen. För dessa personer träder lagen i stället i kraft den 1 januari 2020.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

## 9.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

### **30 kap. 4 b §**

Ett nytt *tredje stycke* har införts i paragrafen. Det medför att uppgifter i en statlig myndighets verksamhet enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter under vissa förutsättningar är föremål för sekretess.

Med ”motsvarande sekretess” avses att samma skaderekvisit som gäller enligt paragrafens andra stycke ska gälla för uppgifter i en anmälan eller utsaga om överträdelse av en bestämmelse som Finansinspektionen utövar tillsyn över enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter, dvs. en bestämmelse i EU-förordningen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

## I

(Lagstiftningsakter)

## FÖRORDNINGAR

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1286/2014**

**av den 26 november 2014**

**om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter)**

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande <sup>(1)</sup>,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande <sup>(2)</sup>,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Icke-professionella investerare erbjuds allt oftare en rad olika paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) när de överväger att göra en investering. Vissa av dessa produkter erbjuder särskilda investeringslösningar för icke-professionella investerares behov, kombineras många gånger med försäkringsskydd eller kan vara komplicerade och svårbegripliga. Den information icke-professionella investerare i dag tillhandahålls om sådana Priip-produkter är inte samordnad och hjälper ofta inte icke-professionella investerare att jämföra olika produkter eller att förstå deras särdrag. Följaktligen har icke-professionella investerare ofta gjort investeringar utan att ha förstått de därmed förbundna riskerna och kostnaderna, och har ibland åsamkats oförutsedda förluster.
- (2) En viktig åtgärd för att skydda investerare och för att återvinna icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaden, särskilt i finanskrisens efterdyningar, är att förbättra insynen och öppenheten när det gäller Priip-produkter som erbjuds icke-professionella investerare. På unionsnivå har de första stegen redan tagits i denna riktning genom utvecklandet av den ordning med basfakta för investerare som inrättades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG <sup>(3)</sup>.
- (3) Olika regler om Priip-produkter som skiljer sig från varandra beroende på vilken bransch som erbjuder Priip-produkterna samt skillnader i de nationella bestämmelserna på området skapar skilda förutsättningar för de olika produkterna och distributionskanalerna samt fler hinder för en inre marknad för finansiella tjänster och produkter.

<sup>(1)</sup> EUT C 70, 9.3.2013, s. 2.

<sup>(2)</sup> EUT C 11, 15.1.2013, s. 59.

<sup>(3)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

Medlemsstaterna har redan vidtagit olika och inte samordnade åtgärder för att ta itu med brister i investerarskyddet och denna utveckling skulle sannolikt fortsätta. Olika förhållningssätt till information om Priip-produkter hindrar utvecklingen av likvärdiga förutsättningar mellan olika Priip-produktutvecklare och dem som ger råd om eller säljer dessa produkter, vilket snedvrider konkurrensen och leder till att investerarskyddet inte blir enhetligt i unionen. Sådana skillnader utgör ett hinder för upprättandet av den inre marknaden och dess smidiga funktionssätt.

- (4) För att förhindra avvikelser är det nödvändigt att på unionsnivå införa enhetliga bestämmelser om insyn och öppenhet som kommer att gälla för alla aktörer på marknaden för Priip-produkter och därigenom förbättra investeringskyddet. För att kunna harmonisera faktabladens utformning och innehåll krävs det en förordning som säkerställer att det för dessa dokument införs en gemensam standard på ett enhetligt sätt. En förordnings direkt tillämpliga regler bör säkerställa att alla som ger råd om eller säljer Priip-produkter omfattas av enhetliga krav, när faktablad tillhandahålls till icke-professionella investerare. Denna förordning påverkar inte tillsynen av marknadsföringsdokumentation. Dessutom påverkar den inte andra produktinterventionsåtgärder än dem som hänger samman med försäkringsbaserade investeringsprodukter.
- (5) Att förbättra informationen om Priip-produkter är viktigt för att återvinna icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaderna, men det är lika viktigt att effektivt reglera försäljningsmetoderna för dessa produkter. Denna förordning kompletterar distributionsåtgärder i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU <sup>(1)</sup>. Den kompletterar också åtgärder om distributionen av försäkringsprodukter i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG <sup>(2)</sup>.
- (6) Denna förordning bör tillämpas på samtliga produkter – oberoende av form och konstruktion – som branschen för finansiella tjänster utvecklar för att ge icke-professionella investerare investeringsmöjligheter, där det belopp som ska återbetalas till den icke-professionella investeraren kan fluktuera på grund av exponering mot referensvärden eller resultatet av en eller flera tillgångar som inte köps direkt av den icke-professionella investeraren. I denna förordning bör begreppet *Priip-produkter* användas för dessa produkter och bland annat innefatta investeringsprodukter såsom investeringsfonder, livförsäkringar med ett investeringsinslag, strukturerade produkter och strukturerade insättningar. Finansiella instrument som utfärdats av specialföretag och som överensstämmer med definitionen av Priip-produkt omfattas också av denna förordnings tillämpningsområde. För alla dessa produkter är investeringarna inte av direkt slag, som vid köp eller innehav av själva tillgångarna. I stället inträder de mellan investeraren och marknaderna genom en process, där tillgångar paketeras eller läggs ihop för att skapa andra exponeringar, tillhandahålla andra produkttegenskaper eller åstadkomma andra kostnadsstrukturer än vid ett direkt innehav. Sådana paketeringar kan göra det möjligt för icke-professionella investerare att använda investeringsstrategier som annars skulle vara omöjliga eller opraktiska, men kan också kräva att ytterligare information görs tillgänglig, särskilt för att det ska gå att jämföra olika sätt att paketera investeringar.
- (7) För att säkerställa att denna förordning enbart tillämpas på sådana Priip-produkter, bör denna förordnings tillämpningsområde inte omfatta försäkringsprodukter som inte erbjuder investeringsmöjligheter och insättningar som endast är räntexponerade. När det gäller livförsäkringsprodukter avser begreppet *kapital* kapital som investeras på en icke-professionell investerares begäran. Dessutom bör alla eventuella insättningar eller inlåningsbevis som avser traditionella insättningar, med undantag för strukturerade insättningar enligt definitionen i artikel 4.1.43 i direktiv 2014/65/EU, undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Tillgångar som innehas direkt – som företagsaktier eller statsobligationer – är inte Priip-produkter och bör därför undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Investeringsfonder för institutionella investerare undantas från denna förordnings tillämpningsområde, eftersom de inte säljs till icke-professionella investerare. Privata pensionsprodukter och tjänstepensionsprodukter, som enligt nationell rätt erkänts ha som främsta syfte att ge investeraren en inkomst efter pensionering, bör undantas från denna förordnings tillämpningsområde med hänsyn till produkternas särart och syfte, medan andra produkter för individuell ackumulering av avkastning från försäkring eller för sparande som erbjuder investeringsmöjligheter bör omfattas av denna förordning.

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling (EGT L 9, 15.1.2003, s. 3).

- (8) Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas rätt att reglera tillhandahållandet av basfakta avseende produkter som inte omfattas av dess tillämpningsområde. I enlighet med sitt konsumentskyddsuppdrag i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 <sup>(1)</sup>, i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 <sup>(2)</sup> och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 <sup>(3)</sup>, bör den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (EBA), den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) (Eiopa), och den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (Esma), som inrättades genom dessa förordningar (nedan kallade *de europeiska tillsynsmyndigheterna*) övervaka de produkter som undantas från tillämpningsområdet för den här förordningen och vid behov utfärda riktlinjer för hur eventuella problem ska hanteras. Hänsyn bör tas till sådana riktlinjer i översynen, som ska göras fyra år efter denna förordnings ikraftträdande, om en eventuell utvidgning av tillämpningsområdet och avskaffandet av vissa undantag.
- (9) För att klargöra sambandet mellan de skyldigheter som fastställs genom denna förordning och de som fastställs i andra lagstiftningsakter i vilka det krävs att investerare tillhandahåller information, inbegripet men inte begränsat till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG <sup>(4)</sup> samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG <sup>(5)</sup>, bör det fastställas att dessa lagstiftningsakter är fortsatt tillämpliga vid sidan av denna förordning.
- (10) För att säkerställa en välorganiserad och effektiv tillsyn av efterlevnaden av kraven i denna förordning bör medlemsstaterna utse de myndigheter som ska vara behöriga när det gäller den tillsynen. I många fall har behöriga myndigheter redan utsetts för att utöva tillsyn av andra skyldigheter som åligger utvecklare och försäljare av samt rådgivare för Priip-produkter i enlighet med andra bestämmelser i nationell rätt och unionsrätten.
- (11) De behöriga myndigheterna bör, på begäran och även på förhand, tillhandahålla all information som krävs för att kontrollera innehållet i faktablad, för att bedöma efterlevnaden av denna förordning och säkerställa skyddet av kunder och investerare på finansmarknaderna.
- (12) Priip-produktutvecklare som fondförvaltare, försäkringsföretag, kreditinstitut eller värdepappersföretag – bör utarbeta faktabladet för de Priip-produkter de utvecklar, eftersom de känner till produkten bäst. De bör även ansvara för faktabladets riktighet. Priip-produktutvecklaren bör utarbeta faktabladet innan produkten kan säljas till icke-professionella investerare. Om emellertid en produkt inte saluförs till icke-professionella investerare, bör det inte föreligga en skyldighet att utarbeta ett faktablad, och om det vore opraktiskt för en Priip-produktutvecklare att utarbeta ett faktablad, bör det vara möjligt att delegera denna uppgift till andra. De skyldigheter enligt denna förordning som fastställs i bestämmelserna om utarbetande och reglerna om översyn av faktabladet bör endast vara tillämpliga på Priip-produktutvecklaren, och bör fortsätta att tillämpas så länge som det handlas med Priip-produkten på andrahandsmarknader. För att säkerställa omfattande spridning och tillgång till faktablad, bör denna förordning föreskriva att Priip-produktutvecklaren offentliggör faktabladet på sin webbplats.
- (13) För att tillgodose icke-professionella investerares behov är det nödvändigt att se till att informationen om Priip-produkter är korrekt, opartisk, tydlig och inte vilsleddessa icke-professionella investerare. Denna förordning bör därför fastställa gemensamma standarder för utarbetandet av faktablad, för att säkerställa att de är begripliga för icke-professionella investerare. Med tanke på att många icke-professionella investerare har svårt att förstå finansiell

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 48).

<sup>(3)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

<sup>(4)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 345, 31.12.2003, s. 64).

<sup>(5)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

fackterminologi, bör särskild uppmärksamhet ägnas åt dokumentets ordval och uttrycksätt. Regler bör också fastställas om det språk faktabladet bör utarbetas på. Dessutom bör icke-professionella investerare kunna förstå själva faktabladet, utan att hänvisas till andra faktauppgifter.

- (14) Vid utarbetandet av tekniska standarder för innehållet i faktabladerna för att på ett korrekt sätt återspegla investeringspolicyn och investeringsmålen för produkterna i enlighet med denna förordning, bör de europeiska tillsynsmyndigheterna säkerställa att Priip-produktutvecklare använder ett tydligt och begripligt språk som är tillgängligt för icke-professionella investerare samt att man i beskrivningen av hur investeringsmålen uppnås, bland annat beskrivningen av de finansiella instrument som används, undviker finansjargong och finansterminologi som inte omedelbart förstås av icke-professionella investerare.
- (15) Icke-professionella investerare bör förses med den information som krävs för att de ska kunna fatta välgrundade investeringsbeslut och jämföra olika Priip-produkter, men det finns en risk att de inte kommer att använda informationen om den inte är kort och koncis. Därför bör faktabladet bara innehålla basfakta, i synnerhet om produktens natur och huvuddrag, inklusive huruvida investeraren kan förlora kapital, kostnaderna för produkten och dess riskprofil, relevant resultatinformation samt viss annan särskild information som kan behövas för att förstå enskilda produkttypers egenskaper.
- (16) Kalkylatorer för investeringsprodukter håller redan på att utvecklas på nationell nivå. För att dessa kalkylatorer ska vara så användbara som möjligt för konsumenter bör de emellertid omfatta de kostnader och avgifter som de olika Priip-produktutvecklarna tar ut, samt alla ytterligare kostnader eller avgifter som tas ut av förmedlare eller andra aktörer i investeringskedjan och som inte redan inkluderats av Priip-produktutvecklarna. Kommissionen bör rapportera om huruvida dessa verktyg är tillgängliga online i varje medlemsstat och huruvida de möjliggör tillförlitliga och korrekta beräkningar av de totala kostnaderna och avgifterna för alla produkter som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.
- (17) Faktabladet bör utformas på ett standardiserat sätt så att icke-professionella investerare kan jämföra olika Priip-produkter, eftersom konsumenters beteende och förmåga gör att informationens format, presentation och innehåll måste vara väl avvägt för att maximera dess förståelse och användning. I alla dokument bör dessa uppgifter och deras rubriker ha samma ordningsföljd. Dessutom bör för olika Priip-produkter faktabladets närmare uppgifter och deras presentation harmoniseras ytterligare genom tekniska standarder för tillsyn som beaktar tillgänglig och pågående forskning om konsumentbeteenden, inklusive resultat från tester av hur ändamålsenliga olika sätt att presentera information är för konsumenterna. Dessutom ger vissa Priip-produkter icke-professionella investerare möjlighet att välja mellan flera underliggande investeringar, t.ex. interna fonder som innehas av försäkringsföretag. Dessa produkter bör beaktas när formatet utarbetas.
- (18) Eftersom vissa av de investeringsprodukter som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde är komplicerade och kan vara svåra för icke-professionella investerare att förstå, bör faktablad, i tillämpliga fall, innehålla ett varningsmeddelande för att upplysa icke-professionella investerare om detta. En produkt bör betraktas som komplicerad och svår att förstå särskilt om den investerar i underliggande tillgångar som icke-professionella investerare vanligtvis inte investerar i, eller om den använder ett antal olika mekanismer för att beräkna investeringens slutliga avkastning, vilket skapar en större risk för missförstånd från den icke-professionella investerarens sida, eller om utfallet av investeringen utnyttjar den icke-professionella investerarens beteendemönster, t.ex. en lockränta som följs av en mycket högre rörlig ränta kopplad till vissa villkor eller en iterativ formel.
- (19) Icke-professionella investerare har i allt större utsträckning, vid sidan av den finansiella avkastningen på sin investering, andra syften, såsom sociala eller miljömässiga mål. Det kan emellertid vara svårt att jämföra eller hitta uppgifter om vilka sociala resultat och miljöresultat Priip-produktutvecklaren eftersträvar. Den förväntade utvecklingen i fråga om miljömässig hållbarhet och på det sociala området när det gäller finansiella investeringar liksom tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013<sup>(1)</sup> skulle därför kunna göra det möjligt att på ett bättre sätt integrera sådana aspekter i unionsrätten och ytterligare främja dem genom

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 av den 17 april 2013 om europeiska fonder för socialt företagande (EUT L 115, 25.4.2013, s. 18).



unionsrätten. Det finns emellertid inga fastställda kriterier och det finns inte något formellt förfarande för att på ett objektivt sätt kontrollera sådana sociala eller miljömässiga kriterier, såsom det redan finns för livsmedelssektorn. Det är därför önskvärt att kommissionen vid sin översyn av denna förordning noga beaktar utvecklingen när det gäller sociala och miljömässiga investeringsprodukter och resultatet av översynen av förordning (EU) nr 346/2013.

- (20) Faktablad bör klart skilja sig från samt vara åtskilda från allt marknadsföringsmaterial.
- (21) För att se till att informationen i faktabladet är tillförlitlig, bör det krävas att Priip-produktutvecklare håller faktabladet uppdaterat. Därför är det nödvändigt att det i de tekniska standarder för tillsyn som antas av kommissionen fastställs närmare regler om villkoren och frekvensen för översynen av informationen och om villkoren för översynen av faktabladet.
- (22) Faktablad ligger till grund för icke-professionella investerares investeringsbeslut. Av det skälet har Priip-produktutvecklare ett betydande ansvar gentemot icke-professionella investerare för att se till att faktabladerna inte är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenliga med de relevanta delarna i Priip-produktens avtalshandlingar. Det är därför viktigt att se till att icke-professionella investerare har en effektiv rätt till rättslig prövning. Det bör också säkerställas att alla icke-professionella investerare i unionen har samma rätt att söka ersättning för skador de åsamkats, till följd av en underlåtenhet att uppfylla skyldigheter enligt denna förordning. Således bör reglerna om produktutvecklarens skadeståndsansvar harmoniseras. Icke-professionella investerare bör kunna hålla Priip-produktutvecklaren ansvarig för en överträdelse av denna förordning, om skada orsakats av att man har förlitat sig på ett faktablad som inte stämmer överens med de handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller med avtalshandlingarna, under Priip-produktutvecklarens kontroll, eller som är vilseledande eller innehåller felaktigheter.
- (23) Frågor som rör Priip-produktutvecklarens skadeståndsansvar som inte omfattas av denna förordning bör regleras av tillämplig nationell rätt. Vilken domstol som är behörig att avgöra en icke-professionell investerares skadeståndsanspråk bör avgöras av tillämpliga bestämmelser om internationell behörighet.
- (24) Genom denna förordning införs inte något pass som tillåter gränsöverskridande försäljning eller marknadsföring av Priip-produkter till icke-professionella investerare och inte heller ändras eventuella befintliga passordningar för gränsöverskridande försäljning eller marknadsföring av Priip-produkter. Genom denna förordning ändras inte ansvarsfördelningen mellan befintliga behöriga myndigheter för de befintliga passordningarna. De behöriga myndigheter som utses av medlemsstaterna med avseende på denna förordning bör därför i förekommande fall överensstämma med de myndigheter som är behöriga när det gäller marknadsföring för Priip-produkter enligt ett befintligt pass. Den behöriga myndigheten i den medlemsstat där Priip-produkten marknadsförs bör vara ansvarig för tillsynen av marknadsföringen av den Priip-produkten. Den behöriga myndigheten i den medlemsstat där produkten marknadsförs bör alltid ha rätt att tillfälligt förbjuda marknadsföringen av en Priip-produkt på sitt territorium i fall när denna förordning inte efterlevs.
- (25) Eiopas befogenheter och de behöriga nationella myndigheternas befogenheter bör kompletteras med en tydlig mekanism för att förbjuda eller begränsa marknadsföring, distribution och försäljning av försäkringsbaserade investeringsprodukter som väcker allvarliga betänkligheter i fråga om investerarskyddet, finansmarknadernas funktion och integritet eller stabiliteten i hela eller delar av finanssystemet, i kombination med lämpliga samordnings- och beredskapsbefogenheter för Eiopa. Dessa befogenheter bör även återspegla Esmas och EBA:s befogenheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 <sup>(1)</sup> för att säkerställa att sådana interventioner kan tillämpas på alla investeringsprodukter oberoende av deras rättsliga form. För att dessa befogenheter ska kunna utövas av behöriga myndigheter och, i undantagsfall, av Eiopa bör ett antal särskilda villkor vara uppfyllda. När dessa villkor är uppfyllda bör den behöriga myndigheten eller, i undantagsfall, Eiopa kunna införa ett förbud eller

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 84).

en begränsning av försiktighetsskäl innan en försäkringsbaserad investeringsprodukt har marknadsförts, distribuerats eller sålts till investerare. Dessa befogenheter innebär inte något krav på att införa eller tillämpa ett produktgodkännande eller en licens från den behöriga myndigheten eller Eiopa, och frångår inte produktutvecklare av en försäkringsbaserad investeringsprodukt skyldigheten att följa samtliga tillämpliga krav i denna förordning. Dessutom bör dessa befogenheter användas endast i allmänintresset och bör inte medföra skadeståndsansvar för de behöriga myndigheterna.

- (26) För att den icke-professionella investeraren ska kunna fatta ett välgrundat investeringsbeslut, bör personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter åläggas att tillhandahålla faktabladet i god tid innan en transaktion avtalas. Detta krav bör tillämpas oavsett var eller hur transaktionen äger rum. Om transaktionen sker med hjälp av teknik för distanskommunikation får dock faktabladet tillhandahållas omedelbart efter det att transaktionen genomförts, så länge det inte är möjligt att tillhandahålla faktabladet på förhand och den icke-professionella investeraren samtycker. Med personer som ger råd eller säljer Priip-produkter avses både förmedlare och Priip-produktutvecklarna själva, om Priip-produktutvecklarna väljer att ge råd om eller sälja Priip-produkten direkt till icke-professionella investerare. Denna förordning påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG <sup>(1)</sup> eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG <sup>(2)</sup>.
- (27) Enhetliga regler bör fastställas som ger den person som ger råd om eller säljer Priip-produkten viss valmöjlighet vad gäller det medium genom vilket icke-professionella investerare ska tillhandahållas faktabladet, så att även elektronisk kommunikation tillåts när så är lämpligt med hänsyn till omständigheterna vid transaktionen. Den icke-professionella investeraren bör dock ges möjlighet att få det i pappersform. För att tillgodose konsumenternas intresse av att få tillgång till information bör faktablad alltid vara gratis.
- (28) För att sörja för icke-professionella investerares förtroende för Priip-produkter och för finansmarknaderna i stort, bör det fastställas krav på lämpliga interna förfaranden som säkerställer att icke-professionella investerare efter klagomål får meningsfulla svar från Priip-produktutvecklaren.
- (29) I och med att faktablad om Priip-produkter bör tas fram av enheter inom finansmarknadernas bank-, försäkrings-, värdepappers- och fondsektorer, är det mycket viktigt att säkerställa ett smidigt samarbete mellan de olika myndigheter som har tillsyn över Priip-produktutvecklare och de personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter, så att de har ett gemensamt förhållningssätt vid tillämpningen av denna förordning.
- (30) I linje med kommissionens meddelande av den 8 december 2010 om att förstärka sanktionssystemen i den finansiella tjänstesektorn, och för att säkerställa att kraven i denna förordning efterlevs, är det viktigt att medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder för att se till att överträdelse av denna förordning blir föremål för lämpliga administrativa sanktioner och åtgärder. För att se till att sanktioner har en avskräckande effekt och för att stärka skyddet av investerare genom att varna dem för Priip-produkter som saluförs i strid med denna förordning bör sanktioner och åtgärder normalt offentliggöras, utom i vissa väl definierade fall.
- (31) Även om medlemsstaterna får fastställa regler om såväl administrativa sanktioner som straffrättsliga påföljder för samma överträdelse bör medlemsstaterna inte åläggas att fastställa regler om administrativa sanktioner vid de överträdelse av denna förordning som omfattas av nationell straffrätt. I enlighet med nationell rätt är medlemsstaterna inte skyldiga att påföra såväl administrativa sanktioner som straffrättsliga påföljder för samma brott, men de bör kunna göra det om deras nationella rätt tillåter det. Bibehållandet av straffrättsliga påföljder i stället för administrativa sanktioner för överträdelse av denna förordning bör dock inte minska eller på annat sätt påverka de

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16).

behöriga myndigheternas förmåga att i god tid samarbeta och få tillträde till och utbyta information med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater vid tillämpning av denna förordning, inbegripet efter det att de aktuella överträdelseerna har överlämnats till de behöriga rättsliga myndigheterna för lagföring.

- (32) I syfte att uppfylla målen med denna förordning, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på närmare uppgifter om förfaranden för att fastställa om en Priip-produkt riktar sig mot sociala eller miljövänliga mål, och villkoren för Eiopas och behöriga myndigheters utövande av sina befogenheter att ingripa. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (33) Kommissionen bör anta förslag till tekniska tillsynsstandarder som utarbetats av de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén, med beaktande av faktabladets presentation och innehåll, det standardiserade formatet i faktabladet, metoden bakom presentationen av risker och avkastning och kostnadsberäkning, samt villkoren för och minimifrekvensen för en översyn av informationen i faktabladet och villkoren för att uppfylla kravet om att tillhandahålla faktabladet till icke-professionella investerare i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, förordning (EU) nr 1094/2010 och förordning (EU) nr 1095/2010. Kommissionen bör komplettera de europeiska tillsynsmyndigheternas tekniska arbete genom att utföra konsumenttester av faktabladets presentation i enlighet med de europeiska tillsynsmyndigheternas förslag.
- (34) I Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG<sup>(1)</sup> regleras den behandling av personuppgifter som sker i medlemsstaterna inom ramen för denna förordning och under tillsyn av medlemsstaternas behöriga myndigheter. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001<sup>(2)</sup> regleras hur de europeiska tillsynsmyndigheterna behandlar personuppgifter i enlighet med den här förordningen och under den Europeiska datatillsynsmannens tillsyn. Behandling av personuppgifter som utförs inom ramen för denna förordning, såsom de behöriga myndigheternas utbyte eller överföring av personuppgifter, bör ske i enlighet med direktiv 95/46/EG och europeiska tillsynsmyndigheternas utbyte eller överföring av information bör ske i enlighet med förordning (EG) nr 45/2001.
- (35) Samtidigt som företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) utgör investeringsprodukter i den mening som avses i denna förordning, innebär de nyligen föreskrivna kraven på basfakta för investerare enligt direktiv 2009/65/EG att det skulle vara proportionellt att medge fondföretag en övergångsperiod på fem år från och med denna förordnings ikraftträdande under vilken de inte skulle omfattas av denna förordning. Efter denna övergångsperiod, om den inte förlängs, bör fondföretag omfattas av denna förordning. Den övergångsperioden bör även gälla för förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer fonder som inte är från fondföretag när en medlemsstat tillämpar regler om faktabladets format och innehåll i enlighet med artiklarna 78–81 i direktiv 2009/65/EG på sådana fonder.
- (36) En översyn av denna förordning bör göras fyra år efter det att den har trätt i kraft, för att ta hänsyn till utvecklingen på marknaden såsom tillkomsten av nya typer av Priip-produkter samt utvecklingen på andra områden inom unionsrätten och medlemsstaternas erfarenheter. I översynen bör också genomförbarheten, kostnaderna och eventuella fördelar med att införa en märkning för sociala investeringar och miljöinvesteringar bedömas. Vidare bör det vid översynen utvärderas om de åtgärder som införts har förbättrat den genomsnittlige icke-professionelle investerarens förståelse för Priip-produkter samt Priip-produkternas jämförbarhet. Det bör också övervägas om den övergångsperiod som gäller för fondföretag eller vissa icke-fondföretag bör förlängas, eller om andra alternativ för behandlingen av sådana fonder kan övervägas. Dessutom bör man vid översynen bedöma huruvida undantaget av produkter från denna förordnings tillämpningsområde bör bibehållas, mot bakgrund av behovet av goda standarder för konsumentskydd inbegripet jämförelser mellan finansiella produkter. Som en del av översynen bör kommissionen också genomföra en marknadsundersökning för att fastställa huruvida det finns onlineverktyg för kalkyler tillgängliga på marknaden så att icke-professionella investerare kan beräkna de totala

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

kostnaderna och avgifterna för Priip-produkter och huruvida dessa verktyg är kostnadsfria. På grundval av den översynen bör kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, i förekommande fall åtföljd av lagstiftningsförslag.

- (37) Med hänsyn till Eiopas pågående arbete med informationskrav för privata pensionsprodukter och med beaktande av dessa produkters särdrag bör kommissionen, inom fyra år efter denna förordnings ikraftträdande, utvärdera ett bibehållande av undantaget för pensionsprodukter vilka, enligt nationell rätt, erkänts ha som främsta syfte att ge investeraren inkomst efter pensionering och berättigar investeraren till vissa förmåner. Vid denna utvärdering bör kommissionen beakta huruvida denna förordning är den bästa lagstiftningsmekanismen för att säkerställa information om pensionsprodukter eller om det finns andra, lämpligare mekanismer.
- (38) För att ge Priip-produktutvecklare och personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter tillräckligt med tid att förbereda den praktiska tillämpningen av kraven i denna förordning, bör den inte bli tillämplig förrän två år efter det att den har trätt i kraft.
- (39) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheterna och de principer som särskilt erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (40) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att förstärka skyddet av icke-professionella investerare och förbättra icke-professionella investerares förtroende för Priip-produkter, även när dessa produkter säljs över gränserna, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess verkningar kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (41) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 och har avgett sitt yttrande <sup>(1)</sup>.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

#### KAPITEL I

#### SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

##### Artikel 1

I denna förordning föreskrivs enhetliga regler om formatet för och innehållet i det faktablad som Priip-produktutvecklare ska utarbeta om tillhandahållande av faktabladet till icke-professionella investerare, i syfte att göra det möjligt för icke-professionella investerare att förstå och jämföra Priip-produkternas viktigaste egenskaper och risker.

##### Artikel 2

1. Denna förordning ska tillämpas på Priip-produktutvecklare och personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på följande produkter:
  - a) Skadeförsäkringsprodukter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2009/138/EG.
  - b) Livförsäkringskontrakt där ersättning enligt avtalet endast betalas ut vid dödsfall eller vid invaliditet till följd av skada, sjukdom eller funktionsnedsättning.

<sup>(1)</sup> EUT C 100, 6.4.2013, s. 12.

- c) Inlåning i annan form än strukturerade insättningar enligt definitionen i artikel 4.1.43 i direktiv 2014/65/EU.
- d) Värdepapper som avses i artikel 1.2 b–g, i och j i direktiv 2003/71/EG.
- e) Pensionsprodukter som enligt nationell rätt har som främsta syfte att ge investeraren en inkomst vid pensionering och som berättigar investeraren till vissa förmåner.
- f) Officiellt erkända tjänstepensionssystem som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG <sup>(1)</sup> eller direktiv 2009/138/EG.
- g) Individuella pensionsprodukter för vilka ett finansiellt bidrag från arbetsgivaren krävs enligt nationell rätt och där arbetsgivaren eller arbetstagarerna inte kan välja pensionsprodukt eller vem som tillhandahåller pensionsprodukten.

#### Artikel 3

1. Om de Priip-produktutvecklare som omfattas av denna förordning även omfattas av direktiv 2003/71/EG, ska både denna förordning och direktiv 2003/71/EG vara tillämpliga.
2. Om de Priip-produktutvecklare som omfattas av denna förordning även omfattas av direktiv 2009/138/EG, ska både denna förordning och direktiv 2009/138/EG vara tillämpliga.

#### Artikel 4

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *paketerad investeringsprodukt för icke-professionella investerare eller Priip-produkt*: en investering, inbegripet instrument som utfärdats av specialföretag enligt definitionen i artikel 13.26 i direktiv 2009/138/EG eller specialföretag för värdepapperisering enligt definitionen i artikel 4.1 an i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU <sup>(2)</sup>, där, oberoende av investeringens rättsliga form, det belopp som ska betalas tillbaka till den icke-professionella investeraren är föremål för fluktuation på grund av exponering mot referensvärden eller avkastningen på en eller flera tillgångar som inte köps direkt av den icke-professionella investeraren.
2. *försäkringsbaserad investeringsprodukt*: en försäkringsprodukt med en löptid eller ett återköpsvärde vars löptid eller återköpsvärde helt eller delvis är direkt eller indirekt exponerat mot marknadsfluktuationer.
3. *paketerad och försäkringsbaserad investeringsprodukt för icke-professionella investerare eller Priip-produkt*: en produkt som utgörs av en eller båda av följande:
  - a) en Priip-produkt,
  - b) en försäkringsbaserad investeringsprodukt.
4. *utvecklare av paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare eller Priip-produktutvecklare*:
  - a) en enhet som utvecklar en Priip-produkt,
  - b) en enhet som ändrar en befintlig Priip-produkt, bland annat, men inte endast, genom att förändra dess risk- och avkastningsprofil eller kostnaderna vid en investering i Priip-produkten.
5. *person som säljer Priip-produkter*: en person som erbjuder eller ingår avtal avseende Priip-produkter med en icke-professionell investerare.

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 235, 23.9.2003, s. 10).

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

6. *icke-professionell investerare*:
- en icke-professionell kund enligt definitionen i artikel 4.1.11 i direktiv 2014/65/EU,
  - en kund i den mening som avses i direktiv 2002/92/EG, om kunden inte räknas som professionell kund enligt definitionen i artikel 4.1.10 i direktiv 2014/65/EU.
7. *varaktigt medium*: varaktigt medium enligt definitionen i artikel 2.1 m i direktiv 2009/65/EG.
8. *behöriga myndigheter*: de nationella myndigheter som medlemsstaterna har utsett till att utöva tillsyn över de krav som genom denna förordning ställs på Priip-produktutvecklare och personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter.

## KAPITEL II

### FAKTABLAD

#### AVSNITT I

#### **Upprättande av faktablad**

##### Artikel 5

- Innan en Priip-produkt görs tillgänglig för icke-professionella investerare ska Priip-produktutvecklaren utforma ett faktablad för den produkten i enlighet med kraven i denna förordning och offentliggöra detta dokument på sin webbplats.
- Medlemsstater får kräva att Priip-produktutvecklaren eller den person som säljer en Priip-produkt lämnar förhandsinformation om faktabladet till den behöriga myndigheten för Priip-produkter som marknadsförs i den medlemsstaten.

#### AVSNITT II

#### **Faktabladets form och innehåll**

##### Artikel 6

- Faktabladet ska utgöra informationsunderlag före ingående av avtal. Det ska vara korrekt, rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska ge basfakta och överensstämja med alla bindande avtalshandlingar, med relevanta delar i prospektet och med Priip-produktens villkor och bestämmelser.
- Faktabladet ska vara ett fristående dokument, klart åtskilt från marknadsföringsmaterial. Det ska inte innehålla hänvisningar till marknadsföringsmaterial. Det får innehålla hänvisningar till andra dokument, inbegripet prospekt i tillämpliga fall, och endast om hänvisningen rör information som ska ingå i faktabladet enligt denna förordning.
- Genom undantag från punkt 2 i denna artikel, om en Priip-produkt erbjuder den icke-professionella investeraren en rad alternativa investeringar, så att det inte är möjligt att tillhandahålla all information som avses i artikel 8.3 för varje underliggande investeringsalternativ i ett enda fristående, kortfattat dokument, ska faktabladet innehålla åtminstone en generisk beskrivning av de underliggande investeringsalternativen och ange var och hur man kan hitta närmare informationsunderlag före ingående av avtal rörande de investeringsprodukter som stöder de underliggande investeringsalternativen.
- Faktabladet ska vara ett kort dokument som är koncist avfattat på högst tre utskrivna A4-sidor, som underlättar jämförelser. Det ska
  - presenteras och utformas så att det är lättläst, med tillräckligt stora tecken,
  - inriktas på de basfakta som icke-professionella investerare behöver,
  - vara klart formulerat och skrivet på ett språk och i en stil som förmedlar information på ett sätt som underlättar förståelsen, framför allt på ett språk som är klart, koncist och begripligt.



5. Om färger används i faktabladet, får de inte minska informationens begriplighet om faktabladet skulle tryckas eller kopieras i svartvitt.

6. Om Priip-produktutvecklaren använder sitt eller sin koncerns företagsnamn eller logotyp i faktabladet, får detta inte avleda den icke-professionella investerarens uppmärksamhet från informationen i faktabladet eller göra texten otydlig.

#### Artikel 7

1. Faktabladet ska vara avfattat på de officiella språken – eller på åtminstone ett av de officiella språk – som används i den del av medlemsstaten där Priip-produkten distribueras, eller på ett annat språk som godtas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten, eller översätts till något av dessa språk om det har avfattats på ett annat språk.

Översättningen ska troget och korrekt återge innehållet i originalfaktabladet.

2. Om en Priip-produkt lanseras i en medlemsstat genom marknadsföringsmaterial på ett eller flera av medlemsstatens officiella språk ska faktabladet åtminstone avfattas på motsvarande officiella språk.

#### Artikel 8

1. Titeln *Faktablad* ska återges tydligt överst på första sidan i faktabladet.

Informationen i faktabladet ska presenteras i den ordningsföljd som anges i punkterna 2 och 3.

2. En förklaring ska följa direkt under titeln i faktabladet. Den ska ha följande lydelse:

"Detta faktablad ger dig basfakta om denna investeringsprodukt. Det är inte reklammaterial. Informationen krävs enligt lag för att hjälpa dig att förstå produktens egenskaper, risker, kostnader, möjliga vinster och förluster och för att hjälpa dig att jämföra den med andra produkter."

3. Faktabladet ska innehålla följande uppgifter:

a) I början av dokumentet: namnet på Priip-produkten, Priip-produktutvecklarens namn och kontaktuppgifter, information om den myndighet som är behörig i fråga om Priip-produktutvecklaren och dokumentets datum.

b) I tillämpliga fall, en varning med följande lydelse: "Du står i begrepp att köpa en produkt som inte är enkel och som kan vara svår att förstå."

c) I ett avsnitt med titeln *Vad innebär produkten?*: Priip-produktens natur och huvuddrag, inklusive

i) typen av Priip-produkt,

ii) dess syften och hur de ska uppnås, särskilt huruvida syftena ska uppnås genom direkt eller indirekt exponering mot underliggande investeringstillgångar, tillsammans med en beskrivning av de underliggande instrumenten eller referensvärden som inbegriper en specificering av de marknader där Priip-produkten investerar, inbegripet, i tillämpliga fall, särskilda miljömässiga eller sociala mål som produkten eftersträvar och hur avkastningen fastställs,

iii) en beskrivning av den typ av icke-professionella investerare som Priip-produkten är avsedd att marknadsföras för, särskilt i fråga om förmåga att bära förluster på investeringar och om investeringshorisont,

iv) närmare uppgifter om försäkringsförmåner, om Priip-produkten erbjuder sådana, samt de omständigheter som skulle utlösa dem,

v) Priip-produktens löptid, om denna är känd.

- d) I ett avsnitt med titeln *Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?*: en kortfattad beskrivning av risk- och avkastningsprofilen, med följande uppgifter:
- i) En sammanfattande riskindikator kompletterad av en beskrivande förklaring av den indikatorn och dess huvudsakliga begränsningar samt en beskrivande förklaring av materiellt relevanta risker med Priip-produkten som inte tillräckligt fångas upp av den sammanfattande riskindikatorn.
  - ii) Den möjliga maximala förlusten av investerat kapital, inbegripet information om
    - huruvida den icke-professionella investeraren kan förlora hela det investerade kapitalet,
    - huruvida den icke-professionella investeraren bär riskerna för tillkommande finansiella åtaganden eller skyldigheter, bland annat ansvarsförbindelser, utöver det kapital som investerats i Priip-produkten,
    - i tillämpliga fall, huruvida Priip-produkten innefattar kapitalskydd mot marknadsrisken och närmare upplysningar om täckning och begränsningar, särskilt i fråga om när den är tillämplig.
  - iii) Lämpliga resultatscenarier och de antaganden som ligger till grund för dem.
  - iv) I tillämpliga fall, upplysningar om villkoren för avkastning till icke-professionella investerare eller inbyggda resultat.
  - v) En förklaring om att skattelagstiftningen i den icke-professionella investerarens hemmedlemsstat kan inverka på den faktiska utbetalningen.
- e) I ett avsnitt med titeln *Vad händer om [namnet på Priip-produktutvecklaren] inte kan göra några utbetalningar?*: en kort beskrivning av huruvida förlusten täcks av en kompensations- eller garantiordning för investerare och, i så fall, vilken ordning det rör sig om, namnet på garanten och vilka risker som täcks av ordningen och vilka som inte täcks.
- f) I ett avsnitt med titeln *Vilka är kostnaderna?*: kostnaderna för en investering i Priip-produkten, som ska omfatta både direkta och indirekta kostnader för den icke-professionella investeraren, inbegripet engångskostnader och återkommande kostnader, som ska anges genom sammanfattande indikatorer för dessa kostnader, och, för att säkerställa jämförbarhet, de totala sammanlagda kostnaderna, uttryckt i monetära termer och i procent, för att visa de totala kostnadernas samlade inverkan på investeringen.

Faktabladet ska tydligt ange att rådgivare, distributörer eller andra personer som ger råd om eller säljer Priip-produkten kommer att tillhandahålla detaljerade uppgifter om alla distributionskostnader som inte redan ingår i de kostnader som specificerats ovan, så att icke-professionella investerare kan förstå den kumulativa effekt som dessa sammanlagda kostnader får på investeringens avkastning.

- g) I ett avsnitt med titeln *Hur länge bör jag behålla investeringsprodukten och kan jag ta ut pengar i förtid?*:
- i) i tillämpliga fall, huruvida det finns en ångerfrist eller uppsägningstid för Priip-produkten,
  - ii) en uppgift om rekommenderad, och i tillämpliga fall föreskriven, kortaste innehavstid,
  - iii) möjligheten till och villkor för en minskning eller avveckling under löptiden, inklusive alla tillämpliga avgifter och sanktioner, med beaktande av Priip-produktens risk- och avkastningsprofil och den marknadsutveckling den är inriktad på,
  - iv) information om de eventuella konsekvenserna av att lösa in produkten mot pengar före löptidens slut eller den rekommenderade innehavstidens slut, t.ex. förlust av kapitalskydd eller tillkommande villkorade avgifter.



- h) I ett avsnitt med titeln *Hur kan jag klaga?*: uppgifter om hur och till vem en icke-professionell investerare kan framföra klagomål på produkten eller på hur utvecklaren eller en person som ger råd om eller säljer produkten uppträder.
- i) I ett avsnitt med titeln *Övrig relevant information*: kortfattade uppgifter om ytterligare dokument med information som den icke-professionella investeraren ska tillhandahållas inför ingående av avtal eller efter ingående av avtal, med undantag för marknadsföringsmaterial.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 30 med närmare uppgifter om de förfaranden som används för att fastställa huruvida en Priip-produkt är inriktad på specifika miljömässiga eller sociala mål.

5. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av denna artikel ska de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén för de europeiska tillsynsmyndigheterna (nedan kallad *den gemensamma kommittén*) utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som anger

- a) närmare uppgifter om presentationen av och innehållet i vart och ett av de informationsavsnitt som avses i punkt 3,
- b) metoden bakom presentationen av risker och avkastning som avses i punkt 3 d i och iii, och
- c) metoden för kostnadsberäkning, inbegripet specificeringen av sammanfattande indikatorer som avses i punkt 3 f.

Vid utarbetandet av förslagen till tekniska tillsynsstandarder ska de europeiska tillsynsmyndigheterna ta hänsyn till de olika typerna av Priip-produkter, skillnaderna mellan dem och icke-professionella investerares förmåga, liksom Priip-produkternas egenskaper för att göra det möjligt för icke-professionella investerare att välja mellan olika underliggande investeringar eller andra alternativ som produkten erbjuder, inklusive om detta val kan göras vid olika tidpunkter eller ändras i framtiden.

De europeiska tillsynsmyndigheterna ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 31 mars 2015.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, i förordning (EU) nr 1094/2010 och i förordning (EU) nr 1095/2010.

#### Artikel 9

Marknadsföringsmaterial som innehåller särskild information om Priip-produkten får inte innehålla några uppgifter som strider mot informationen i faktabladet eller minskar dess betydelse. Marknadsföringsmaterialet ska innehålla uppgifter om att det finns ett faktablad och om hur och varifrån, inklusive från Priip-produktutvecklarens webbplats, detta kan erhållas.

#### Artikel 10

1. Priip-produktutvecklaren ska regelbundet se över informationen i faktabladet och ändra detta om översynen visar att så krävs. Den ändrade versionen ska göras tillgänglig utan dröjsmål.

2. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder med uppgift om följande:

- a) Villkoren för översyn av faktabladets information.
- b) De villkor på vilka faktabladet måste ändras.
- c) De särskilda villkor på vilka informationen i faktabladet måste ses över eller faktabladet måste ändras om en Priip-produkt inte kontinuerligt tillhandahålls icke-professionella investerare.
- d) De omständigheter under vilka icke-professionella investerare ska informeras om att det finns ett ändrat faktablad om en Priip-produkt som de har köpt, samt om hur de ska informeras.

De europeiska tillsynsmyndigheterna ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 31 december 2015.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, i förordning (EU) nr 1094/2010 och i förordning (EU) nr 1095/2010.

#### Artikel 11

1. Priip-produktutvecklaren ska inte kunna hållas skadeståndsansvarig endast på grund av faktabladet, eller översättningar av detta, såvida det inte är vilseledande, innehåller felaktigheter eller är oförenligt med relevanta delar av rättsligt bindande handlingar med informationsunderlag inför ingående av avtal eller avtalshandlingar, eller med kraven i artikel 8.
2. Om en icke-professionell investerare visar att en förlust uppkommit till följd av att denne förlitat sig på ett faktablad, enligt de förhållanden som avses i punkt 1, vid en investering i den Priip-produkt som faktabladet tagits fram för, kan den icke-professionella investeraren kräva skadestånd från Priip-produktutvecklaren för denna förlust i enlighet med nationell rätt.
3. Begrepp som *förlust* eller *skada* som avses i punkt 2 men som inte definieras ska tolkas och tillämpas i enlighet med tillämplig nationell rätt enligt tillämpliga bestämmelser i internationell privaträtt.
4. Denna artikel utgör inte hinder för ytterligare skadeståndskrav i enlighet med nationell rätt.
5. Skyldigheterna enligt denna artikel får inte begränsas eller frångås genom avtalsvillkor.

#### Artikel 12

Om faktabladet gäller ett försäkringsavtal gäller försäkringsföretagets skyldigheter enligt denna förordning endast gentemot den som tagit försäkringen enligt försäkringsavtalet och inte gentemot förmånstagaren.

### AVDELNING III

#### **Tillhandahållande av faktabladet**

#### Artikel 13

1. En person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt ska förse icke-professionella investerare med faktabladet i god tid innan dessa icke-professionella investerare binds av något avtal eller erbjudande gällande Priip-produkten.
2. En person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt får uppfylla kraven i punkt 1 genom att ge faktabladet till en person har erhållit en skriftlig fullmakt att fatta investeringsbeslut på den icke-professionella investerarens vägnar vad gäller transaktioner som genomförts inom ramen för den skriftliga fullmakten.
3. Genom undantag från punkt 1 och med förbehåll för artiklarna 3.1, 3.3 a och 6 i direktiv 2002/65/EG, får en person som säljer en Priip-produkt förse icke-professionella investerare med faktabladet efter det att transaktionen har genomförts, utan onödigt dröjsmål, om samtliga nedanstående villkor är uppfyllda:
  - a) Den icke-professionella investeraren väljer på eget initiativ att kontakta den person som säljer en Priip-produkt och genomföra transaktionen genom teknik för distanskommunikation.
  - b) Tillhandahållandet av faktabladet i enlighet med punkt 1 i denna artikel är inte möjligt.
  - c) Den person som ger råd om eller säljer Priip-produkten har informerat den icke-professionella investeraren om att det inte är möjligt att tillhandahålla faktabladet och klart och tydligt angett att den icke-professionella investeraren får skjuta upp transaktionen för att kunna motta och läsa faktabladet innan transaktionen genomförs.
  - d) Den icke-professionella investeraren samtycker till att erhålla faktabladet utan onödigt dröjsmål efter det att transaktionen har genomförts i stället för att skjuta upp transaktionen för att först få faktabladet.

4. Om på varandra följande transaktioner avseende samma Priip-produkt genomförs för en icke-professionell investerarens räkning enligt anvisningar som denna icke-professionella investerare givit den person som säljer Priip-produkten före den första transaktionen, ska skyldigheten att tillhandahålla ett faktablad enligt punkt 1 endast gälla den första transaktionen samt den första transaktionen efter det att faktabladet har ändrats i enlighet med artikel 10.

5. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén ta fram förslag till tekniska tillsynsstandarder med uppgift om villkoren för fullgörandet av kravet på att tillhandahålla faktabladet enligt punkt 1.

De europeiska tillsynsmyndigheterna ska överlämna dessa förslag till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 31 december 2015.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010, förordning (EU) nr 1094/2010 och förordning (EU) nr 1095/2010.

#### Artikel 14

1. Den person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt ska tillhandahålla faktabladet till icke-professionella investerare kostnadsfritt.

2. Den person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt ska tillhandahålla faktabladet till icke-professionella investerare

a) i pappersformat, vilket ska vara standard om Priip-produkten erbjuds genom personlig direktkontakt, såvida inte den icke-professionella investeraren begär något annat,

b) med hjälp av ett annat varaktigt medium än papper, om villkoren i punkt 4 är uppfyllda, eller

c) på en webbplats, om villkoren i punkt 5 är uppfyllda.

3. Om faktabladet tillhandahålls på ett annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats, ska på begäran ett pappersexemplar kostnadsfritt tillhandahållas icke-professionella investerare. Icke-professionella investerare ska upplysas om sin rätt att begära ett kostnadsfritt pappersexemplar.

4. Faktabladet får tillhandahållas på ett annat varaktigt medium än papper, förutsatt att

a) det varaktiga mediet är lämpligt att använda i samband med affären mellan den person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt och den icke-professionella investeraren, och

b) den icke-professionella investeraren har fått möjlighet att välja mellan att få informationen på papper eller på det varaktiga mediet, och har, på ett sätt som kan påvisas, valt det senare mediet.

5. Faktabladet får tillhandahållas på en webbplats som inte överensstämmer med definitionen av ett varaktigt medium om samtliga nedanstående villkor är uppfyllda:

a) Det är lämpligt att tillhandahålla faktabladet på en webbplats i samband med den affär som genomförs mellan den person som ger råd om eller säljer en Priip-produkt och den icke-professionella investeraren.

b) Den icke-professionella investeraren har fått möjlighet att välja mellan att få informationen på papper eller via webbplatsen och har, på ett sätt som kan påvisas, valt det senare.

c) Den icke-professionella investeraren har underrättats elektroniskt eller skriftligen om webbadressen och om var på webbplatsen faktabladet finns tillgängligt.

d) Faktabladet förblir tillgängligt på webbplatsen och kan laddas ned och sparas på ett hållbart medium så länge som den icke-professionella investeraren kan behöva ta del av det.

Om faktabladet har ändrats i enlighet med artikel 10, ska tidigare versioner också göras tillgängliga på den icke-professionella investerarens begäran.

6. Vid tillämpningen av punkterna 4 och 5 ska tillhandahållandet av information på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats anses vara lämpligt i samband med den affär som genomförs mellan den person som ger råd om eller säljer en PRIIP-produkt och den icke-professionella investeraren, om det finns bevis för att den icke-professionella investeraren har regelbunden tillgång till internet. Om den icke-professionella investeraren har lämnat en e-postadress för att genomföra affären ska detta anses som ett sådant bevis.

### KAPITEL III

#### MARKNADSÖVERVAKNING OCH BEFOGENHET FÖR INGRIPANDEN MOT PRODUKTER

##### Artikel 15

1. Eiopa ska i enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) nr 1094/2010 utöva tillsyn över marknaden för försäkringsbaserade investeringsprodukter som marknadsförs, distribueras eller säljs i unionen.
2. Behöriga myndigheter ska utöva tillsyn över marknaden för försäkringsbaserade investeringsprodukter som marknadsförs, distribueras eller säljs i eller från deras medlemsstat.

##### Artikel 16

1. I enlighet med artikel 9.5 i förordning (EU) nr 1094/2010 får Eiopa, om villkoren i punkterna 2 och 3 i den här artikeln är uppfyllda, tillfälligt inom unionen förbjuda eller begränsa
  - a) marknadsföring, distribution eller försäljning av vissa försäkringsbaserade investeringsprodukter eller försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa särskilda egenskaper, eller
  - b) en typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag.

Ett förbud eller en begränsning får tillämpas under omständigheter eller omfattas av undantag som Eiopa fastställt.

2. Eiopa ska endast fatta beslut enligt punkt 1 om samtliga följande villkor är uppfyllda:
  - a) Den föreslagna åtgärden åtgärdar ett betydande problem avseende investerarskyddet eller ett hot mot finansmarknadernas funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system.
  - b) De regler som enligt unionsrätten är tillämpliga på den berörda försäkringsbaserade investeringsprodukten eller den berörda verksamheten avvärjer inte hotet.
  - c) En behörig myndighet eller flera behöriga myndigheter har inte redan vidtagit åtgärder för att avvärja hotet eller så är de åtgärder som vidtagits otillräckliga.

Om villkoren i första stycket är uppfyllda kan Eiopa av försiktighetsskäl införa det förbud eller den begränsning som avses i punkt 1 innan en försäkringsbaserad investeringsprodukt har marknadsförts eller sålts till investerare.

3. Vid vidtagandet av åtgärder enligt denna artikel ska Eiopa säkerställa att åtgärderna inte
  - a) påverkar finansmarknadernas effektivitet eller investerarna på ett negativt sätt som inte står i proportion till åtgärdens fördelar, eller
  - b) ger upphov till risk för regelarbiterage.

Om en eller flera behöriga myndigheter har vidtagit en åtgärd enligt artikel 17 får Eiopa vidta någon av de åtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln utan att utfärda det yttrande som föreskrivs i artikel 18.

4. Innan beslut fattas om att vidta åtgärder enligt denna artikel ska Eiopa underrätta de behöriga myndigheterna om vilken åtgärd som föreslås.

5. Eiopa ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande om varje beslut om att vidta åtgärder enligt denna artikel. Tillkännagivandet ska innehålla uppgifter om förbudet eller begränsningen samt om när åtgärderna, efter offentliggörandet, kommer att få verkan. Ett förbud eller en begränsning ska endast tillämpas på åtgärder som vidtas efter det att åtgärderna fått verkan.

6. Eiopa ska ompröva ett förbud eller en begränsning som införts enligt punkt 1 med lämpliga mellanrum och åtminstone var tredje månad. Om förbudet eller begränsningen inte förnyas efter den tremånadersperioden ska det/den upphöra att gälla.

7. En åtgärd som Eiopa antar enligt denna artikel ska ha företräde framför tidigare åtgärder som vidtagits av en behörig myndighet.

8. Kommissionen ska anta delegerade akter enligt artikel 30 som fastställer de kriterier och faktorer som Eiopa ska beakta vid fastställandet av när det föreligger ett betydande problem avseende investerarskyddet eller ett hot mot finansmarknadernas funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av unionens finansiella system enligt punkt 2 a första stycket.

Dessa kriterier och faktorer ska inbegripa följande:

- a) Den försäkringsbaserade investeringsproduktens komplexitetsgrad och förhållandet till den typ av investerare som marknadsföringen och försäljningen riktas till.
- b) Den försäkringsbaserade investeringsproduktens volym eller nominella värde.
- c) Innovationsgraden hos en försäkringsbaserad investeringsprodukt, en verksamhet eller en praxis.
- d) De hävstångseffekter som en produkt eller praxis medför.

#### Artikel 17

1. En behörig myndighet får i eller från medlemsstaten i fråga förbjuda eller begränsa följande:

- a) Marknadsföring, distribution eller försäljning av försäkringsbaserade investeringsprodukter eller försäkringsbaserade investeringsprodukter med vissa specifika egenskaper.
- b) En typ av finansiell verksamhet eller praxis vid ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag.

2. En behörig myndighet får vidta den åtgärd som avses i punkt 1 om den på rimliga grunder kan fastställa att

- a) en försäkringsbaserad investeringsprodukt eller verksamhet eller praxis ger upphov till allvarliga problem avseende investerarskyddet eller utgör ett hot mot finansmarknadernas funktion och integritet eller mot stabiliteten i hela eller delar av det finansiella systemet i minst en medlemsstat,
- b) befintliga regler som enligt unionsrätten är tillämpliga på den försäkringsbaserade investeringsprodukten eller verksamheten eller praxisen inte i tillräcklig utsträckning avvärjer de risker som avses i led a och frågan inte på ett bättre sätt kan lösas genom förbättrad tillsyn eller efterlevnad av befintliga krav,
- c) åtgärden är proportionell med hänsyn till de iakttagna riskernas art, hur avancerade de berörda investerarna eller marknadsaktörerna är samt vilka effekter åtgärden kan förväntas ha på de investerare och marknadsaktörer som kan inneha, använda eller dra nytta av den försäkringsbaserade investeringsprodukten eller verksamheten eller praxisen,
- d) den behöriga myndigheten har samrått grundligt med behöriga myndigheter i andra medlemsstater som kan komma att påverkas i betydande grad av åtgärden, och
- e) åtgärden inte har någon diskriminerande inverkan på tjänster eller verksamheter som tillhandahålls från en annan medlemsstat.

Om villkoren i första stycket är uppfyllda får den behöriga myndigheten av försiktighetsskäl införa det förbud eller den begränsning som avses i punkt 1 innan en försäkringsbaserad investeringsprodukt har marknadsförts eller sålts till investerare. Ett förbud eller en begränsning får tillämpas under omständigheter eller omfattas av undantag som den behöriga myndigheten fastställt.

3. Den behöriga myndigheten får inte införa något förbud eller någon begränsning enligt denna artikel om den inte senast en månad innan åtgärden är avsedd att få verkan skriftligen eller genom ett annat medium som myndigheterna har kommit överens om, har informerat alla övriga berörda behöriga myndigheter och Eiopa om

- a) vilken försäkringsbaserad investeringsprodukt eller verksamhet eller praxis den föreslagna åtgärden avser,
- b) det föreslagna förbudets eller den föreslagna begränsningens exakta art och om när förbudet eller begränsningen är avsett att få verkan,
- c) vilka underlag som ligger till grund för beslutet och genom vilka det kan fastställas att samtliga villkor i punkt 2 är uppfyllda.

4. I undantagsfall då den behöriga myndigheten bedömer det nödvändigt att vidta brådskande åtgärder enligt denna artikel för att förhindra att de försäkringsbaserade investeringsprodukter, -praxis eller -verksamheter som avses i punkt 1 ger upphov till skada, får den behöriga myndigheten vidta provisoriska åtgärder, om den skriftligen underrättar alla andra behöriga myndigheter och Eiopa minst 24 timmar innan åtgärden är avsedd att få verkan, under förutsättning att samtliga kriterier i denna artikel är uppfyllda och att det dessutom klart och tydligt har fastställts att problemet eller hotet i fråga inte på lämpligt sätt skulle kunna åtgärdas med en delgivningstid på en månad. Den behöriga myndigheten får inte vidta provisoriska åtgärder för en period som är längre än tre månader.

5. Den behöriga myndigheten ska på sin webbplats offentliggöra ett tillkännagivande av varje beslut om att införa ett förbud eller en begränsning som avses i punkt 1. Det tillkännagivandet ska innehålla närmare upplysningar om förbudet eller begränsningen, om hur lång tid efter offentliggörandet åtgärden kommer att få verkan och om grunderna för fastställandet av att samtliga villkor i punkt 2 är uppfyllda. Förbudet eller begränsningen ska endast tillämpas på åtgärder som vidtas efter offentliggörandet av tillkännagivandet.

6. Den behöriga myndigheten ska återkalla förbudet eller begränsningen om villkoren i punkt 2 inte längre är tillämpliga.

7. Kommissionen ska anta delegerade akter enligt artikel 30 som fastställer de kriterier och faktorer som behöriga myndigheter ska beakta vid fastställandet av när det föreligger ett betydande problem avseende investerarskyddet eller ett hot mot finansmarknadernas funktion och integritet eller mot stabiliteten i det finansiella systemet i minst en medlemsstat som avses i punkt 2 första stycket a.

Dessa kriterier och faktorer ska inbegripa följande:

- a) Den försäkringsbaserade investeringsproduktens komplexitetsgrad och förhållandet till den typ av investerare som marknadsföringen och försäljningen riktas till.
- b) Innovationsgraden hos en försäkringsbaserad investeringsprodukt, en verksamhet eller en praxis.
- c) De hävstångseffekter som en produkt eller praxis medför.
- d) Med avseende på finansmarknadernas funktionssätt och integritet, den försäkringsbaserade investeringsproduktens volym eller nominella värde.

#### Artikel 18

1. Eiopa ska ha en stödjande och samordnande roll i samband med åtgärder som vidtas av behöriga myndigheter enligt artikel 17. Eiopa ska i synnerhet säkerställa att åtgärder som vidtas av en behörig myndighet är berättigade och proportionella, och att de behöriga myndigheterna i förekommande fall tillämpar en enhetlig strategi.

2. Efter att ha mottagit en underrättelse enligt artikel 17 om en åtgärd som ska vidtas enligt den artikeln, ska Eiopa anta ett yttrande om förbudets eller begränsningens berättigande och proportionalitet. Om Eiopa anser att andra behöriga myndigheter måste vidta åtgärder för att avvärja risken ska även detta anges i yttrandet. Yttrandet ska offentliggöras på Eiopas webbplats.

3. Om en behörig myndighet föreslår eller vidtar åtgärder i strid med ett yttrande som Eiopa har antagit enligt punkt 2 eller avstår från att vidta åtgärder i strid med ett sådant yttrande, ska myndigheten på sin webbplats omedelbart offentliggöra ett tillkännagivande med en fullständig förklaring av skälen till sitt agerande.

#### KAPITEL IV

### KLAGOMÅL, RÄTTSLIG PRÖVNING, SAMARBETE OCH TILLSYN

#### Artikel 19

Priip-produktutvecklaren och den person som ger råd om eller säljer Priip-produkten ska inrätta lämpliga förfaranden och arrangemang som säkerställer att

- a) icke-professionella investerare på ett effektivt sätt kan framföra klagomål på Priip-produktutvecklaren,
- b) icke-professionella investerare som har framfört klagomål på faktabladet får ett svar i sak i god tid och på ett adekvat sätt, och att
- c) icke-professionella investerare också har tillgång till effektiva förfaranden för rättslig prövning vid gränsöverskridande tvister, särskilt om Priip-produktutvecklaren finns i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

#### Artikel 20

1. Vid tillämpningen av denna förordning ska de behöriga myndigheterna samarbeta och utan onödigt dröjsmål förse varandra med den information som är relevant för fullgörandet av sina uppgifter enligt denna förordning och för utövandet av sina befogenheter.
2. Behöriga myndigheter ska i enlighet med nationell rätt ha alla tillsyns- och utredningsbefogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt denna förordning.

#### Artikel 21

1. Medlemsstaterna ska tillämpa direktiv 95/46/EG på behandling av personuppgifter som sker i medlemsstaten enligt denna förordning.
2. Förordning (EG) nr 45/2001 ska tillämpas på behandling av personuppgifter som utförs av de europeiska tillsynsmyndigheterna.

#### KAPITEL V

### ADMINISTRATIVA SANKTIONER OCH ANDRA ÅTGÄRDER

#### Artikel 22

1. Utan att det påverkar behöriga myndigheters tillsynsbefogenheter eller medlemsstaternas rätt att föreskriva och utdöma straffrättsliga påföljder ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa sanktioner och åtgärder för situationer som utgör en överträdelse av denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de tillämpas. Dessa sanktioner och åtgärder ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Medlemsstaterna får besluta att inte fastställa bestämmelser om administrativa sanktioner som avses i första stycket för överträdelser som är föremål för straffrättsliga påföljder enligt deras nationella rätt.

Senast den 31 december 2016 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen och den gemensamma kommittén om de bestämmelser som avses i första stycket. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen och den gemensamma kommittén om eventuella senare ändringar av dem.

2. Vid utövandet av sina befogenheter enligt artikel 24 ska de behöriga myndigheterna samarbeta nära för att se till att de administrativa sanktionerna och åtgärderna leder till de resultat som eftersträvas med denna förordning och samordna sina insatser för att undvika eventuellt dubbelarbete och överlappningar när de tillämpar de administrativa sanktionerna och åtgärderna på gränsöverskridande fall.

#### Artikel 23

De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter att påföra sanktioner i enlighet med denna förordning och nationell rätt på något av följande sätt:

- a) Direkt.
- b) I samarbete med andra myndigheter.
- c) På eget ansvar genom delegering till sådana myndigheter.
- d) Genom ansökan hos de behöriga rättsliga myndigheterna.

#### Artikel 24

1. Denna artikel är tillämplig på överträdelser av artiklarna 5.1, 6 och 7, 8.1–8.3, 9, 10.1, 13.1, 13.3 och 13.4 samt 14 och 19.
2. De behöriga myndigheterna ska ha befogenhet att i enlighet med nationell rätt vidta åtminstone följande administrativa sanktioner och åtgärder:
  - a) Ett beslut om förbud mot marknadsföringen av en Priip-produkt.
  - b) Ett beslut om tillfälligt förbud mot marknadsföringen av en Priip-produkt.
  - c) En offentlig varning där den person som är ansvarig för överträdelsen och typen av överträdelse anges.
  - d) Ett beslut om förbud mot tillhandahållandet av faktablad som inte uppfyller kraven i artiklarna 6, 7, 8 eller 10 och enligt vilket en ny version av faktabladet måste offentliggöras.



- e) Sanktionsavgifter som ska uppgå till minst följande belopp:
- i) När det gäller juridiska personer
    - högst 5 000 000 EUR, eller i den medlemsstat som inte har euron som valuta, motsvarande värde i den nationella valutan den 30 december 2014 eller högst 3 % av den juridiska personens totala årsomsättning enligt de senaste tillgängliga finansiella rapporter som godkänts av styrelsen, eller
    - högst två gånger beloppet av de vinster som har gjorts eller förluster som undvikits på grund av överträdelsen, i de fall dessa belopp kan fastställas.
  - ii) När det gäller fysiska personer
    - högst 700 000 EUR eller, i de medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i den nationella valutan den 30 december 2014, eller
    - högst två gånger beloppet av de vinster som gjorts eller förluster som undvikits på grund av överträdelsen, i de fall dessa belopp kan fastställas.

Om den juridiska person som avses i led e i i första stycket är ett moderföretag eller ett dotterföretag till ett moderföretag som är skyldigt att upprätta koncernredovisning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU <sup>(1)</sup>, ska den totala omsättningen i fråga vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst i enlighet med tillämplig unionsrätt på redovisningsområdet enligt den senaste tillgängliga koncernredovisning som godkänts av styrelsen för det yttersta moderföretaget.

3. Medlemsstaterna får föreskriva ytterligare sanktioner eller åtgärder och högre sanktionsavgifter än vad som föreskrivs i denna förordning.

4. När de behöriga myndigheterna har vidtagit en eller flera administrativa sanktioner eller åtgärder i enlighet med punkt 2, ska de behöriga myndigheterna ha befogenhet att utfärda, eller kräva att Priip-produktutvecklaren eller den person som ger råd om eller säljer Priip-produkten utfärdar, ett meddelande direkt riktat till den berörda icke-professionella investeraren med information om den administrativa sanktionen eller åtgärden samt om vart man ska vända sig för att framföra klagomål eller ansöka om rättslig prövning.

#### Artikel 25

De behöriga myndigheterna ska vidta de administrativa sanktioner och åtgärder som avses i artikel 24.2 med beaktande av alla relevanta omständigheter, i förekommande fall bland annat

- a) överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet,
- b) graden av ansvar hos den person som är ansvarig för överträdelsen,
- c) överträdelsens inverkan på icke-professionella investerarens intressen,
- d) samarbetsviljan hos den person som är ansvarig för överträdelsen,
- e) eventuella tidigare överträdelser av den fysiska eller juridiska person som är ansvarig för överträdelsen,
- f) åtgärder som den person som är ansvarig för överträdelsen har vidtagit efter överträdelsen för att förhindra att den upprepas.

#### Artikel 26

Beslut om att ålägga sanktioner och åtgärder som vidtas enligt denna förordning ska omfattas av en rätt till överklagande.

#### Artikel 27

1. Om den behöriga myndigheten har offentliggjort administrativa sanktioner eller åtgärder, ska den samtidigt underrätta respektive behörig europeisk tillsynsmyndighet om dessa administrativa sanktioner eller åtgärder.
2. Den behöriga myndigheten ska en gång om året till respektive behörig europeisk tillsynsmyndighet lämna sammanställda uppgifter om alla administrativa sanktioner eller åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 22 och 24.2.
3. De europeiska tillsynsmyndigheterna ska offentliggöra den information som avses i denna artikel i sina årsrapporter.

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).



#### Artikel 28

1. De behöriga myndigheterna ska inrätta effektiva mekanismer för att möjliggöra rapportering till dem om faktiska eller potentiella överträdelser av denna förordning.
2. De mekanismer som avses i punkt 1 ska minst omfatta följande:
  - a) Särskilda förfaranden för mottagande av rapporter om faktiska eller potentiella överträdelser och uppföljning av dessa.
  - b) Lämpligt skydd mot vedergällning, diskriminering och andra former av orättvis behandling för anställda som rapporterar om överträdelser som gjorts hos arbetsgivaren.
  - c) Identitetsskydd för både den person som rapporterar om överträdelser och den fysiska person som anklagas för att vara ansvarig för en överträdelse i alla skeden av förfarandet, såvida inte nationell rätt kräver att identiteten röjs i samband med ytterligare utredningar eller efterföljande rättsliga förfaranden.
3. Medlemsstaterna får föreskriva att behöriga myndigheter ska inrätta ytterligare mekanismer enligt nationell rätt.
4. Medlemsstaterna får kräva att arbetsgivare som bedriver verksamhet som regleras med avseende på finansiella tjänster ska ha inrättat lämpliga förfaranden genom vilka deras anställda kan rapportera faktiska eller potentiella överträdelser internt genom en särskild, oberoende och självständig kanal.

#### Artikel 29

1. Den behöriga myndigheten ska på sin officiella webbplats offentliggöra beslut som inte kan överklagas om administrativa sanktioner eller åtgärder till följd av överträdelser som avses i artikel 24.1 utan onödigt dröjsmål efter det att den person som har ålagts sanktionen eller åtgärden har informerats om det beslutet.

Offentliggörandet ska åtminstone innehålla följande information:

- a) överträdelsens typ och natur,
- b) vilka personer som är ansvariga.

Den skyldigheten gäller inte beslut om åläggande av åtgärder av utredningskaraktär.

Om den behöriga myndigheten anser att ett offentliggörande av de juridiska personernas identitet eller av de fysiska personernas identitet eller personuppgifter är oproportionell, mot bakgrund av en bedömning av proportionaliteten i offentliggörandet av sådana uppgifter i det enskilda fallet, eller om offentliggörandet skulle äventyra finansmarknadernas stabilitet eller en pågående utredning, ska de behöriga myndigheterna

- a) skjuta upp offentliggörandet av beslutet om sanktionen eller åtgärden tills det inte längre finns någon anledning att inte offentliggöra det,
- b) offentliggöra beslutet om sanktionen eller åtgärden på anonym grund på ett sätt som överensstämmer med nationell rätt, om ett sådant anonymt offentliggörande säkerställer ett effektivt skydd av personuppgifterna i fråga, eller
- c) inte offentliggöra beslutet om sanktionen eller åtgärden om de alternativ som anges i leden a och b inte anses vara tillräckliga för att säkerställa att
  - i) finansmarknadernas stabilitet inte äventyras,
  - ii) offentliggörandet av sådana beslut är proportionellt vad gäller åtgärder som bedöms vara mindre betydelsefulla.

2. De behöriga myndigheterna ska informera de europeiska tillsynsmyndigheterna om alla administrativa sanktioner eller åtgärder som ålagts men som inte offentliggjorts i enlighet med punkt 1 tredje stycket c, inklusive eventuella överklaganden och deras resultat.

Vid ett beslut om att offentliggöra en sanktion eller åtgärd på anonym grund får offentliggörandet av de relevanta uppgifterna skjutas upp under en rimlig tidsperiod, om det antas att anledningen till det anonyma offentliggörandet kommer att upphöra att gälla inom denna tidsperiod.

3. Om nationell rätt föreskriver att beslut om en sanktion eller åtgärd som är föremål för överklagande inför berörda rättsliga eller andra myndigheter enligt nationell rätt ska offentliggöras, ska de behöriga myndigheterna på sin officiella webbplats utan onödigt dröjsmål offentliggöra information om detta och eventuell senare information om resultatet av ett sådant överklagande. Dessutom ska alla beslut om ogiltigförklaring av ett tidigare, redan offentliggjort beslut om en sanktion eller åtgärd offentliggöras.

4. De behöriga myndigheterna ska se till att alla offentliggöranden som görs i enlighet med denna artikel ligger kvar på deras officiella webbplats i minst fem år efter offentliggörandet. Personuppgifter i offentliggörandet ska endast finnas på den behöriga myndighetens officiella webbplats under den tidsperiod som är nödvändig enligt tillämpliga regler om uppgiftsskydd.

#### KAPITEL VI

### SLUTBESTÄMMELSER

#### Artikel 30

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 8.4, 16.8 och 17.7 ska ges till kommissionen för en period av tre år från och med den 30 december 2014. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av tre år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 8.4, 16.8 och 17.7 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 8.4, 16.8 eller 17.7 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

#### Artikel 31

Om kommissionen antar en teknisk standard för tillsyn i enlighet med artikel 8.5, artikel 10.2 eller artikel 13.5 som är identisk med det förslag till teknisk standard för tillsyn som har överlämnats av de europeiska tillsynsmyndigheterna får Europaparlamentet och rådet, som ett undantag från artikel 13.1 andra stycket i förordning (EU) nr 1093/2010, förordning (EU) nr 1094/2010 respektive förordning (EU) nr 1095/2010, samt för att ta hänsyn till komplexiteten och antalet frågor som omfattas av förslaget, invända mot denna tekniska standard för tillsyn under en period på två månader från och med delgivningsdagen. På Europaparlamentets eller rådets initiativ får den perioden förlängas med en månad.

#### Artikel 32

1. Förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b direktiv 2009/65/EG, investeringsbolag som avses i artikel 27 i det direktivet och personer som ger råd om och säljer andelar i fondföretag som avses i artikel 1.2 i det direktivet ska undantas från skyldigheterna enligt denna förordning till och med den 31 december 2019.
2. När en medlemsstat tillämpar regler om faktabladets format och innehåll i enlighet med artiklarna 78–81 i direktiv 2009/65/EG på fonder som inte är fondföretag och som erbjuds icke-professionella investerare, ska undantaget i punkt 1 i den här artikeln tillämpas på förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i sådana fonder till icke-professionella investerare.

#### Artikel 33

1. Senast den 31 december 2018 ska kommissionen se över denna förordning. Översynen ska, på grundval av den information som de europeiska tillsynsmyndigheterna mottagit, omfatta en allmän undersökning av hur varningen fungerar, med beaktande av all vägledning som tagits fram av behöriga myndigheter i detta avseende. Den ska också omfatta en undersökning av den praktiska tillämpningen av förordningens bestämmelser, med vederbörlig hänsyn till utvecklingen på marknaden för produkter för icke-professionella investerare, samt genomförbarheten, kostnaderna och de möjliga fördelarna med att införa en märkning för sociala investeringar och miljöinvesteringar. Som en del av denna översyn ska kommissionen utföra konsumenttester och undersöka icke lagstiftande alternativ samt resultaten av översynen av förordning (EU) nr 346/2013 med avseende på artiklarna 27.1 c, e och g i den förordningen.

När det gäller fondföretag enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2009/65/EG ska det vid översynen bedömas om övergångsbestämmelserna enligt artikel 32 i denna förordning ska förlängas eller om bestämmelserna om basfakta för investerare i direktiv 2009/65/EG efter kartläggning av eventuella nödvändiga justeringar kan ersättas eller anses likvärdiga med faktabladet enligt denna förordning. Vid översynen ska även en eventuell utvidgning av förordningens tillämpningsområde till andra finansiella produkter övervägas och en bedömning göras av huruvida undantaget av produkter från förordningens tillämpningsområde bör behållas, mot bakgrund av goda standarder för konsumentskydd och jämförelser mellan finansiella produkter. Vid översynen ska även en bedömning göras av lämpligheten i att införa gemensamma bestämmelser gällande behovet av att alla medlemsstater föreskriver administrativa sanktioner för överträdelser av denna förordning.

2. Kommissionen ska, senast den 31 december 2018, på grundval av Eiopas arbete med produktinformationskrav, bedöma huruvida en ny lagstiftningsakt som garanterar lämpliga produktinformationskrav för dessa produkter bör föreslås eller huruvida de pensionsprodukter som avses i artikel 2.2 e bör omfattas av denna förordning.

Vid denna bedömning ska kommissionen se till att sådana åtgärder inte leder till lägre standarder för produktinformation i medlemsstater som redan har regler för produktinformation för sådana pensionsprodukter.

3. Kommissionen ska efter samråd med den gemensamma kommittén lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet med avseende på punkterna 1 och 2, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

4. Senast den 31 december 2018 ska kommissionen genomföra en marknadsundersökning för att fastställa om det finns onlineverktyg som icke-professionella investerare kan använda för att beräkna de totala kostnaderna och avgifterna för Priip-produkter samt om dessa verktyg är kostnadsfria. Kommissionen ska rapportera om huruvida dessa verktyg ger tillförlitliga och korrekta beräkningar avseende alla de produkter som omfattas av denna förordning.

Om undersökningens slutsats är att det inte finns några sådana verktyg eller att de inte klargör för icke-professionella investerare hur höga de totala kostnaderna och avgifterna för Priip-produkter blir, ska kommissionen bedöma om de europeiska tillsynsmyndigheterna genom den gemensamma kommittén skulle kunna utarbeta förslag till tekniska tillsynsstandarder som anger de tekniska specifikationerna som är tillämpliga på sådana verktyg på unionsnivå.

#### Artikel 34

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 31 december 2016.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 26 november 2014.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

S. GOZI

Ordförande